Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
Najer Folksblat
פּרייז 20 גראָשען
היינט 8 זייטען!

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 264 (956 | Łódź, Czwartek 18 Listopada 1926 | פירטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג יב כסלו תרפ"ז. | Nr. 264 (956

24-71 אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 31, טעל. || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 31 Tel 24-71

פירשט ראַדזיוויל אין לאָדז.

געבילדעט אַנ'אָפּטיילונג פון דער קאָנסערוואַטיווער פּאַרטיי.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, ווערט אין לאָדז געגרינדעט אַנ'אָפּטיילונג פון דער קאָנסערוואַטיווע פּאַרטיי אין פּוילען.

נעכטען זענען קיין לאָדז געקומען: פירשט יאַנוש ראַדזיוויל, גראַף באַדעני, פּראָפ. ניטש, פּראָפ. אַדאַם קושיושאָנאָווסקי, פּראָפ. עסטרייכער און ד"ר באָבושינסקי, די געסט וועלכע זענען אָנגעקומען מיט אויטאָ'ס האָט אויפגענומען דער גרויס-אינדוסטריעלער מוריצי פּאָזנאַנסקי, און אין זיין פּאַלאַץ איז פאָרגעקומען די בעראַטונג.

צו דער בעראַטונג זענען געקומען ביז 50 פּערזאָן, צווישען זיי די גרויס-אינדוסטריעלער: בירערמאַן (פּאָרזיצער פון גרויסאינדוסטריעלען טעקסטיל-פּאַרבאַנד), מאַקס קאָרנבלום, אַדאַם אָסער, שייבלער, גראָהמאַן, ד"ר באַרשינסקי און אַנד. געעפענט די בעראַטונגען האָט פירשט יאַנוש ראַדזיוויל, וועלכער האָט זיך אָפּגעשטעלט אויף די סבות וואָס האָבען געבראַכט צו דער שאַפונג פון אַ קאָנסערוואַטיווער פּאַרטיי אין פּוילען די פּאַרטיי וועט טראָגען דעם נאָמען „פּראַוויצאַ נאַראָדאָווא", ער האָט אָנגעוויזען, אַז צוליב דער וויכטיגער ווירטשאַפטליכער בעדייטונג פון דער לאָדזער אינדוסטריע, וועט די פּאַרטיי אַ דאַנק דער לאָדזער אָפּטיילונג בעקומען אויך אַ גרויסע און וויכטיגע בעדייטונג. און אויף איהר וועט זיך קאָנען שטאַרק שטיצען די רעגירונג.

פּראָפ. עסטרייכער האָט איבערגעגעבען די כללים פון פּאָליטישען פּראָגראַם פון דער קראָקאָווער קאָנסערוואַטיווער גרופּע. פּראָפ. אַדאַם קושיושאָנאָווסקי האָט רעפערירט וועגען דער ווירטשאַפטליכער לאַגע אין לאַנד און וועגען דעם ווירטשאַפטליכען פּראָגראַם. דער פּראָפ. האָט אונטערשטראָכען, אַז הגם די איצטיגע לאַגע דאַרף מען אָפּשאַצען אָפּטימיסטיש, דאָך אויבעלאַנגט דאָס שאַפען אַ געזונדען ווירטשאַפטליכען יסוד פון די ווייטערע שריט, וואָס די רעגירונג וועט מאַכען.

נאָך די פּראָגראַם-רעדעס האָט זיך אָנגעהויבען אַ לעבהאַפטע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון די אינדוסטריעלער מיט ה' מוריצי פּאָזנאַנסקי'ן אין דער שפּיץ.

אין רעזולטאַט פון דער דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען אין די נאָהענטסטע טעג צו אָרגאַניזירען אין לאָדז אַנ'אויטאָנאָמע אָפּטיילונג פון דער ריכטונג „פּראַוויצאַ נאַראָדאָווא", וועלכע זאָל שטעהן אין אַנ'ענגען קאָנטאַקט מיט דער וואַרשאָווער און קראָקאָווער אָפּטיילונגען.

אין אָווענד איז פאָרגעקומען אַ באַנקעט, נאָך וועלכען אַלע געסט זענען אָוועקגעפאָהרען. געבליבען איז בלויז פּראָפ. קושיזשאַנאָווסקי, וועלכער וועט היינט אין טעכניקער פעראיין האַלטען אַ פאָרלעזונג וועגען דער איצטיגער לאַגע אין פּוילען.

וו אַ ר ש אַ, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) עס געהען אַרום קלאַנגען, אַז די נייע קאָנסערוואַטיווע פּאַרטיי בעמיהט זיך דערפיהרען צו פריינדליכע בעציהונגען צווישען מאַרשאַל פּילסודסקי און דעם געוועזענעם אויסערן-מיניסטער סקשינסקי, וועלכער זאָל בעשטימט ווערען אַלס געזאַנדטער אין בערלין.

מכּח וואַהל-אָרדינאַציע אין שטאָט- און-דאָרף-פערוואַלטונגען.

וו אַ ר ש אַ, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אין סיים איז פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון אַלע פּוילישע קלובען, וועלכע זענען געקומען צו אַ הסכם אין דער פראַגע וועגען דער וואַהל-אָרדינאַציע אין שטאָט- און-דאָרף-פערוואַלטונגען.

דער הכנסה-שטייער

זאָל צוטיילט ווערען אויף 2 ראַטעס.

וו אַ ר ש אַ, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט דעפּ. ווישליצקי אינטערווענירט אין פינאַנץ-מיניסטעריום וועגען צוטיילען דעם הכנסה-שטייער פאַר היי-יאָהר אויף 2 ראַטעס, ווי דאָס איז געשעהן פאַראַיאָהרען.

מאָרגען וועט דעפּ. ווישליצקי וועגען דעם זעלבען ענין רעדען מיט'ן פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש.

עס זענען דאָ גוטע אויסזיכטען.

דאָס איינפיהרען פון אינדוסטריע-געזעץ

ווערט אָפּגעלעגט אויף א לענגערע צייט.

דער „קוריער טשערוואָני" האָט געבראַכט מאָלגענדע ידיעה: „דער פּראָיעקט פון אינדוסטריע-געזעץ איז שוין דורכ'ן מיניסטעריום פאַר האַנדעל-און-אינדוסטריע פערגליכען געוואָרען צוזאַמען מיט די ענטשפּרעכענדע מיניסטעריומס און מיט די פּראַיִנטערעסירטע אָרגאַניזאַציעס. דער דאָזיגער פּראָיעקט זעהט פאָר א צעכען-צוואַנג און דעם פליכט צו האָבען פעהיגקייטס-בעשייניגונגען. דאָס אינדוסטריע-געזעץ וועט וואָהרשיינליך פערעפענטליכט ווערען אין דער צווייטער העלפט פון חודש דעצעמבער ה. י."

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט דערוויסט זיך אייער קאָרעספּאָנדענט פון אַ קאָמפּעטענטער קוועלע, אַז די איינפיהרונג פון דעם אינדוסטריע-געזעץ ווערט, צוליב ווירטשאַפטליכע טעמים, אָפּגעלעגט אויף א לענגערע צייט.

אַנייע הנחה'בּיים בעקומען פּוילישע בירגערשאַפט.

וו אַ ר ש אַ, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דאָס אינערן-מיניסטעריום האָט אַרויסגעגעבען אַ צירקולאַר, אין וועלכען ס'ווערט צו-וויסען געגעבען אַלע וואָיעוואָדזשטוועס, אַז אפילו ביי שוין-ערלעדיגטע בירגערשאַפט-ענינים האָט דער פּעטענט אַ רעכט נאָכאַמאָל זיך צו ווענדען מיט אַ בקשה, אויב ער קען אָנווייזען אויף נייע זאַכליכע מאָטיווען, אָדער אויב נאָך דער צייט פון אָפּזאָג זענען אַרויסגעגעבען-געוואָרען נייע פעראָרדענונגען וואָס גיבען איהם אַ מעגליכקייט צו בעקומען בירגערשאַפט.

שוץ און רעכט פאַר די הייליגע מקומות אין ארץ-ישראל.

נ י ו - י אָ ר ק, 17. (טעלעגראַפיש דורך יט"אַ). די נאָר-וואָס געשלאָסענע מזרחי-קאָנפערענץ האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער דער ציוניסטישער וועלט-עקזעקוטיוו ווערט אויפגעפאָדערט, ער זאָל פון זיין זייט פאָדערן פון דער רעגירונג, אַז זי זאָל געבען שוץ און זיכערען די רעכט פון די יודען אויף די יודישע הייליגע מקומות אין ארץ-ישראל.

צו העלפען די יודען אין אויסלאַנד.

א קאָמיטעט ביים ענגלישען ועד-הקהלות.

ל אָ נ ד אָ ן, 17 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א) אויף אַ זיצונג פון „באָארד אָוו דעפּיוטיס" - ועד-הקהלות איז געגרינדעט-געוואָרען אַ קאָמיטעט צו העלפען די יודען אין אויסלאַנד.

דער קאָמיטעט הייסט „דזשואיש פאָרין רעליעף קאָמיטע".

צום קאָמיטעט געהערען: ד"ר אַביגדור גאָלדשמיט, לעאָנאַרד מאָנטעפיאָרע, מאָריס מייער, יוסף פראַנג און ערוועסט שיף.

געגען אַ הלוואה פאַר רומעניען.

א פּראָטעסט פון אמעריקאַנער קאָמיטעט פאַר די נאַצ. מינדערהייטען. - אין ענגלאַנד נעהמט עס אויך נישט צו כשורה.

נ י ו - י אָ ר ק, 17 (טעלעגראַפיש דורך יט"א) דער אַמעריקאַנער קאָמיטעט פאַר די רעכט פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, צו וועלכען ס'געהערען צווישען אַנדערע לואי מאַרשאַל, ראַבינער סטעפאַן וויז, העברי מאָרגענטוי און בערנאַרד באַראָן, האָט פערעפענטליכט אַ פּראָטעסט געגען יענע אַמעריקאַנער באַנקירען, וועלכע פיהרען איבערהאַנדלונגען מיט דער רומענישער רעגירונג וועגען אַ הלוואה פאַר רומעניען.

אין פּראָטעסט ווערט געזאָגט, אַז כל זמן אין רומעניען הערשט נישט קיין פולע גלייכבערעכטיגונג פאַר אַלע בירגער אין לאַנד, טאָר רומעניען נישט בעקומען קיין 1 דאָלאַר פון אַמעריקאַ.

ל אָ נ ד אָ ן, 17 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) א רומענישע דעלעגאַציע האָט בעזוכט יודישע פּאָליטיקער און באַנקירען און געבעטען דורכפיהרען אין ענגלאַנד א הלוואה פאַר רומעניען.

ווי י.ט.א. דערוויסט זיך האָט דער מיטגליד פון ענגלישען פּאַרלאַמענט, פינקבורג ערקלערט דער רומענישער דעלעגאַציע, אַז ער וועט זיך אויי לאַנג ענטקעגענשטעלען דער רעאַליזירונג פון דער רומענישער הלוואה ביז ס'וועלען נישט אויפהערען די רדיפות אויף יודען.

די רומענישע רעגירונג האָט אָמציעל מיטגעטיילט דעם ה' פינקבורג, אז עס איז בעשטימט געוואָרען א קאָמיסיע דורכצושטודירען אַלע אַנטי יודישע געזעצען.

א האַרציגען פאָהרט-געזונד!

ווינשען מיר אונזער ליבע קוזינקע און פריינדין

פרל. פעלאַ קאַזשיק און פאַמיליע

צו זייער אָפּפאָהרען קיין אַמעריקאַ.

זאָל אייער נייע חיים אייך ברענגען דאָס גליקליכסטע לעבען!

רוזשאַ ראַבינאָוויטש, פּינקוס ווינטרויב און פאַמיליע ראַבינאָוויטש.

בלב מלא צער ויגון הננו מודיעים על האסון הגדול שקרנו בהלקח מאתנו פאר ראשנו, האיש החסיד והישר באדם במדותיו ובמעלותיו

נ"ע קלמן ב"ר מרדכי ז"ל גבאי העבער

(גבאי בביהכ"נ הגדול דאלטשטאט)

בשנת הששים וארבעה לימי חייו.

הלוי' תהי' היום ביום ה' י"ב כסלו בשעה 1 בצהרים מבית האבל רחוב וואָלבאָרסקאַ 38.

המודיעים בצער עמוק:

אשתו, בניו, בנותיו, חתניו, כלותיו, ונכדיו.

רעוויזיע פון מאנאפאל-קאנצעסיעס

וועט פארקומען נאך א הסכם פוןביידע געגנערישע צדדים.

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) די קאָנפערענץ, וועלכע האָט היינט געזאָלט פאָרקומען אין פינאַנץ-מיניסטעריום וועגן דער רעוויזיע פון די מאָנאָפּאָל-קאָנצעסיעס, איז היינט נישט פאָרגעקומען.

דאַגעגען זענען פאָרגעקומען אַ רייה בעראָטונגען צווישען די פעראינטערעסירטע צדדים: דעפּוטאַט פּראָסטיג מצד די יודישע קאָנצעסיע-בעזיצער און דעפּוטאַט פּאָלאַקעוויטש מצד די אינוואַלידען; אין דער בעראָטונג האָט אויך אנטייל-גענומען דער דירעקטאָר פון מאָנאָפּאָל-דעפּאַרטאָמענט לישנעווסקי.

צוליב דעם, וואָס די פראַגע אינטערעסירט אויך פיל קריסטליכע סוחרים, איז צו די בעראָטונגען אויך צוגעצויגען געוואָרען דער פאָרזיצער פון קריסטליכער סוחרים-צענטראַלע וואַכאַלסקי.

דעפּאַרטאָמענט-דירעקטאָר לעשנעווסקי האָט ערקלערט, אַז אויב ס'וועט קומען צו אַ פערשטענדיגונג צווישען די צדדים, וועט די רעוויזיע פון די קאָנצעסיעס קענען אָנגעהויבען דורכגעפיהרט צו ווערען נאָך היינטיגען יאָהר מיט'ן בעריקזיכטיגען די אָנגענומענע קאָמפּראָמיס הנחות.

דער בודזשעט אויפ'ן 1927|8 יאהר

ווערט שוין איצט בעטראַכט אין בודזשעט-קאמיסיע פון סיים.

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די בודזשעט-קאָמיסיע פון סיים האָט שוין אָנגעהויבען צו בעטראַכטען דעם בודזשעט פאַר'ן יאָהר 1927/8; אַלס רעפערענט איז וויי-טער בעשטימט געוואָרען דעפּ. בירקאַ. פאַר די גרעסטערע סיים-קלובען איז בע-שטימט געוואָרען 250 מינוט אויף די דעבאַטען, פאַר די קלענערע — צו 100 מינוט.

דעפּ. שליווינסקי האָט בעקומען דעם רעפעראַט איבער'ן בודזשעט פון מלוכה פּרעזידענט, וועלכער איז אָנגענומען געוואָרען אָהן ענדערונגען. דעפּ. פּאָג-טשעק האָט בעקומען דעם רעפעראַט איבערן בודזשעט פון סיים און סענאַט. די געוועהנליכע אויסגאַבען זענען אָנ-גענומען געוואָרען אָהן ענדערונגען. די אויסערגעוועהנליכע — מיט געוויסע ענ-דערונגען.

וול. גראבסקי ווערט נישט צוגעצויגען צו פער-אנטווארטליכקייט פאר'ן זאפאלקעס-מאנאפאל.

וואַרשאַ 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז אין דער אָנוועזענהייט פון 6 מיטגלידער (פון דער אַלגעמיינער צאָהל 9) פאָרגעקו-מען אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע אויסצופאָרשען דעם זאַפּאַלקעס-מאָנאָפּאָל. אין דער זיצונג האָט זיך מצד דעם יודישען קאָלאָ בעטייליגט דער דעפּ. ראָזמאַרין.

ס'איז אָנגענומען-געוואָרען אַן'איינשטימיגע רעזאָלוציע, וועלכע שטעלט-פעסט, אַז די בעדינגונגען פון דעם מאָנאָפּאָל-אָפּמאַך זענען פּותר די פּעראָר-דנונג פון 15 יולי 1925, און ברענגט שאָדען די מלוכה-פינאַנצען און די קאָנ-סומענטען. די רעגירונג ווערט דעריבער אויפגעפאָדערט צו טאָן אַלץ, כדי צו ענדערען דעם אָפּמאַך און העכסטענס אין 3 חדשים אַרום אָפּגעבען אַ בעריכט, וואָס זי האָט אויסגעטון אין דער הינזיכט.

בנוגע דער פּעראַנטוואָרטליכקייט פון דער פריהערדיגער רעגירונג פאַר'ן געשלאָסענעם אָפּמאַך, האָט די קאָמיסיע זיך נישט אָנערקענט פאַר קאָמפּעטענט צו אורטיילען, דער פאָרזיצער האָט דעריבער נישט געשטעלט צו אָפּשטימונג דעם פאָרשלאַג פון רעפערענט וועגען צוציהען דעם געוועזענעם פּרעמיער גראַב-סקי צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

דריי מיליאן נישט-געזעצליכע אימיגראנטען מוזען אנערקענט ווערען פאר געזעצליך,

זאגט אמעריקאנער אימיגראציאנס-קאמיסאר.

ניו-יאָרק, (י.ט.א.) דער הויפּט-קאָמיסאַר פאַר אימיגראַציע ה' האַל ער-קלערט, אַז אַמעריקא מוז אָננעמען אַ גע-זעץ צו מאַכען אַ סוף מיט יענע אימי-גראַנטען, וואָס זענען געקומען קיין אַמעריקא אויף אַן'אומגעזעצליכען אופן און מען קען זיי מעהר נישט אַרויסשי-קען פון לאַנד.

אַזעלכע אימיגראַנטען, האָט דער קאָ-מיסאַר ערקלערט, געפינען זיך אין אַמע-ריקא שוהנע טליכע הונדערט טויזענד, מאַנכע שאַצען זייער צאָהל זאָגאַר אין דריי מיליאָן. די צייט, אין וועלכער מען קען אַזעלכע אימיגראַנטען אַרויסשיקען, איז שוין מעהרסטענס איבער און נישט מען קען זיי אַרויסשיקען און נישט זיי קענען ווערען בירגער.

ווייסרוסישע פויערים העלפען יודישע נשרפים.

מינסק (יט"אַ) 13-טען נאָוועמבער האָט אויסגעבראָכען אַ שרפה אין דער יודישער לאַנדווירטשאַפטליכער קאָלאָניע קאַרפּאַטשי אין ווייסרוסלאַנד. עס איז פערברענט געוואָרען אַ שטאַל און אַ שייער מיט 3000 פוד היי. דער היזק בעטרעפט 5,400 רובעל. די לאַגע פון די קאָלאָניסטען איז געווען אַ פערצווייפעלטע, ווייל זיי האָבען נישט געהאַט וואו צו האַלטען די בהמות און פערד און מיט וואָס צו פיטערן זיי איבערן ווינטער. אַ דאַנק דער מלוכה'שער לאַנד-ווירטשאַפטליכער באַנק, וואָס האָט גע-עפענט דער קאָלאָניע אַ קרעדיט אויף איבער 3000 רובעל האָבען די נשרפים גלייך געקענט צוטרעטען צו בויען אַ נייעם שטאַל און שייער.

די יודישע אַרומיגע קאָלעקטיווען האָבען אויפגעקליבען 1000 פוד היי. די 1000 פוד היי האָבען די ווייסרוסישע פויערים געפיהרט אומזיסט און איין רוסיש דאָרף האָט אויסגעדרוקט זיין פערדרוס פאַרוואָס מען האָט נישט גע-זאַמעלט היי ביי די פויערים פון דאָרף.

די געגנער פון שחיטה שאפען א געמיינזאמען פראנט.

מינכען, (י. ט. א) די מינכענער געזעלשאַפט פון צער בעלי-חיים, וועלכע איז געגען דער יודישער שחיטה טיילט מיט, אַז אין משך פון די לעצטע וואָכען האָבען פיל פעראיינען פון וועטע ריגאַר-דאָקטוירים אָנגענומען בעשלוסען, אין וועלכע זיי זאָגען זיך אַרויס געגען שחט'ען, איידער די בהמה ווערט בע-כּוֹיבט.

פעסער-פעלשער טוען ווידער מעשים אין דאנציג

דאַנציג, (יט"א) דאָס דאַנציגער געריכט האָט צוגעצויגען צו פעראַנט-וואָרטליכקייט 3 פּערזאָן פאַר פאַבריצי-רען און בענוצען זיך מיט פוילישע פאַלשע פּעסער. די צוויי פּעסער-פעל-שער האָבען בעוויזען נעלם צו ווערען און דער, וואָס האָט זיך בענוצט מיט'ן פאַלשען פּאַס, האָט בעקומען אַ פּאָר חדשים טורמע. בכלל האָט זיך לעצטענס ווידער אָנגעהויבען אַ שרעקליכער עמי-גראַנטען-בעשווינדלונג אין דאַנציג און קיינער פון די געזעלשאַפטליכע טוער אין דאַנציג לעגט נישט דעראויף קיין אַכט.

דר. ווייצמאן וועגען דער יודישער אגענט.

הרן-היסוד שיקט איבער קיין ארץ-ישראל 20,000 פונט.

ניו-יאָרק. (י.ט.א.) אין אַ געשפּרעך וועגען דער לעצטער דזשאָינט-קאָנפערענץ אין טשיקאַגאָ, האָט דר. ווייצמאַן צ. אַ. ערקלערט, אַז זי האָט צוגעגרייט אַ באָדען פאַר אַ געמיינזאַמער פּלאַטפאָרם אויף וועלכען ציוניסטען און נישט ציוניסטען זאָלען אַרבייטען לטובת ארץ-ישראל. די פערברייטערונג פון דער יודישער אַגענץ אין אייראָפּאַ איז אינגאַנ-צען אָפּהענגיג פון דער שטעלונג פון די אַמעריקאַנער יודען. וועגען דער לאַגע אין ארץ ישראל, האָט דר. ווייצ-מאַן ערקלערט, אַז די אַרבייטסלאָזיג-קייט איז ענג פערבונדען מיט'ן ווירט-שאַפטליכען קריזיס אין גאַנץ אייראָפּאַ אין משך פון אָקטאָבער האָט דער קרן היסוד איבערגעשיקט קיין ארץ-ישראל 40,000 פונט. די טעג ווערט ווייטער געשיקט 20.000 פונט. די סומען וועלען געוויס פערלייכטערן די סיטואַציע. ווען די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע וואָלט פערגרעסערט איהר נאָרמאַלען בודזשעט אויף 500,000 פונט יעהרליך. דאַן וואָל-טען די פערהעלטעניסען פון ארץ-ישראל זיך קאָנסאָלידירט און עס וואָלט גע-ווען מעגליך אויפצונעמען 30.000 אי-מיגראַנטען יעהרליך. סיי אין דער לאַנדווירטשאַפט און סיי אין דער שטאָטישער אינדוסטריע זענען געמאַכט געוואָרען גרויסע פאָרשריטען, די פיה-רער פון דער קאָלאָניזאַציע האָבען שוין פיל ערפאַהרונג און קענען בעהערשען די שוועריגקייטען. דאָס אַלץ, וואָס איז געמאַכט געוואָרען איז נאָר אַ התחלה צו דער צוקונפטיגער אַרבייט. די גע-שפּרעכען, וואָס דר. ווייצמאַן האָט לעצטענס געהאַט מיט איינינע וויכטיגע אייראָפּעאישע מלוכה-מענער האָבען איהם איבערצייגט, אַז זיי בעציהען זיך מיט אינטערעס און אויפריכטיגער סימ-פּאַטיע צום אויפבוי פון ארץ-ישראל. די געגנערשאַפט לגבי דער יודישער קאָלאָניזאַציע מצד געוויסע אַראַבישע שיכטען פערשווינדט ביסלעכווייז.

מען בעגלייט איהם מיט פאראר

די לויה פון טשערעפ-ספירידאָוויטש אין ניו-יארק.

ניו-יאָרק. (י. ט. א.) 150 רוסישע צאַריסטען, וועלכע ריכטען אַ גלות אין אַמעריקאַ, זענען געגאַנגען מיט ליכט אין די הענד אַרום דעם אָרון פון גראַף טשערעפּ-ספּירידאָוויטש, געוועזענער רוסישער גענעראַל און פיהרער פון די שוואַרצע מאה ניקאַס אין רוסלאַנד. וועלכער איז אין ניו-יאָרק, ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, בעגאַנגען זעלבסט-מאָרד.

דער אַרכיערעי און די פּאַפּען פון דער רוסישער קירכע אין ניו-יאָרק, אַ געטון אין זייערע בגדי-כהונה האָבען אויסגע-פיהרט דעם גאָטעס-דינסט. אין דער צייט פון די תפלות זענען די אַלע אבלים געשטאַנען מיט ברענענדע ליכט אין די הענד און נאָכהער געגאַנגען מיט די ליכט אַרום דעם אָרון פון טויטען. דער קערפּער איז בגראָבען געוואָרען אויף דעם קאַטוילישען בית-עלמין אין ניו-יאָרק, וואו ער וועט בלייבען ביז דער צייט ווען ער וועט קענען איבערגעפיהרט קיין רוסלאַנד.

סער עדוארד סעמיועל וועגען די בעגרענצונגען פאר יודען אין דעם ענגלישען גאלף-קלוב.

לאָנדאָן. (י.ט.אַ) אין צוזאַמענ-האַנג מיט דער ידיעה וועגען די בע-גרענצונגען ביים אָננעמען יודען אַלס מיטגלידער אין דעם ענגלישען גאָלף-קלוב האָט סער עדוואַרד סעמיועל אָפּ-געגעבען דעם קאָרעספּאָנדענט פון „דיילי מייל" פאָלגענדע ערקלעהרונג:

„עס איז אומרעהרעס, אַז מען זאָל פּרינציפּיעל מאַכען בעגרעצונגען פאַר בירגער, וואָס געהערען צו געוויסע רעליגיעס. מיט איינינע יאָהר צוריק האָט מער עדוואַרד סעמיועל אָנגעגעבען אַ דעקלאַראַציע אויף מיטגלידערשאַפט אין דעם קלוב, אָבער ווי נאָר ער האָט זיך דערוואוסט, אַז דאָרט ווערען יודען נישט גערן געזעהען, האָט ער זיין דע-קלאַראַציע גלייך צוריקגעצויגען. דער ענגלישער קעניג איז דער פּאַטראָן פון דעם קלוב און סער סעמיועל מיינט, אַז דער קעניג וועט מוזען ערנסט בע-טראַכטען, צו איז מעגליך, ער זאָל בלייבען ווייטער אַ פּאַטראָן פון אַ קלוב, וועמענס קאָמיטעט עס מאַכט אַן'אונ-טערשייד צווישען בירגער פון פערשי-דענע רעליגיעס.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אונזער לאַנגיעהריגער מיטגליד

נ. ע. ירחמיאל גיל.

די לויה קומט פאָר היינט, 1 אַ זייגער מיטאָג פון פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאַל.
מיר בעטען אַלע מיטגלידער צו ערשיינען.

די פערוואַלטונג פון שוסטער-מייסטער-פעראיין, זאַכאָדניאַ 66.
854

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז דינסטאַג, דעם 16. נאָוועמבער ד.י. 1 אַ זייגער מיטאָג פון אונז אוועקגעריסען געוואָרען אין עלטער פון 77 יאָהר אונזער היסגעליבטער פאָטער, שוויגערפאָטער, גרויספאָטער, אָנקעל, ברודער און שוואָגער

נ"ע יוסף ר' ראזענבלום (געבוירען אין ביאַלע)

מיר וועלען אויף אייביג עהרען זיין אָנדענקען!

די אונטערגעבליבענע טיפבעטריבטע טרויערנדע פאַמיליע.
850

בילייד!

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקט מיר אויס אונזער פערוואַלטונגס-מיטגליד משה ראַשיצקי, צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען פאָטער

יעקב נ"ע

זייט געטרייסט!

די פערוואַלטונג פון מאַגאַזין-שניידער-מייסטער-פעראיין אין לאָדז.
853

אַ מעבלירט

צימער

מיט אַלע בעקוועמליכקייטען ביי אַן'אינטעליגענטער פאַמיליע, אין צענטער שטאָט פאַר אַ סאָלידען הער צו פערמיטען. אַל. קאָשטשושקי 57, וו. 18 פון 12 ביז 2 מיטאָג.
678

קומט און איבערציינט אייך!

אַלער אַרט בישעס. פאַראַניעס, רעקורסען, אַפּעלאַציעס אין אַלע געריכטס-, פינאַנס-, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטאַנציעס ווערען אָנגעשטעלט, אָנגעבילדעט און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ

„פאלאניא" אלעיא 1 מאי 7.

ווייכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אָנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שהייצער איבערזעצונגען: האַנדעלס און פּריוואַט-קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען. פּראָ-טעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאַנען מיט אייגענע קאָסטען. מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% ביליגער.

Dr. med. M KERSZNER

Zielona 16, tel. 51-96.

קינדער און אינערליכע קראַנקהייטען. 702
נעהמט אָן פון 3 ביז 4 נאָכמ און פון 6 7 אָוונד.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. האָר, אויערן, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה.
9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפאָן 27-81
ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.
שפּרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5-7. 75
נעמט אויך אָהן און לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med. Braun

פּאָלודניאָוואַ 23, טעל. 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וענערישע-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9–12 און פון 5–8 אָוונד.

Dr. med. J. POLAKOW

ספּעציאַליסט פאַר קינדער-קראַנקהייטען

KONSTANTYNOWSKA 37, 39-75

נעמט אָן פון 5—6.30 אָוו., אינדערהיים און פון 2—3 און דער לעטשניצע אויף גייערס מאַרק פעטריק. 294.

„נייער פאָלקסבלאַט"

די וואַהלען אין אייבער-שלעזיען.

פערגאַנגענעם זונטאָג זענען פאָרגעקומען אין גאַנץ אויבערשלעזיען די וואַהלען צו די שטאָט-ראַטען. גאַנץ אונערוואַרטעט האָבען די פוילישע ליסטעס בעקומען אַ צאָהל שטימען, וועלכע איז פיל קלענער פון דער, וואָס די פּאָליאַקען האָבען בעקומען אין אויבערשלעזיען מיט פיר יאָהר צוריק. ס'פערשטעהט זיך, אַז דער רעזולטאַט פון די וואַהלען, וואָס איז אויסגעפאַלען לטובת די דייטשען, האָט אויפגערודערט די פוילישע געזעלשאַפטליכע מיינונג, איצט, בעת ס'איז שוין נאָך אַלעמען, הויבט מען אָן צו זוכען עמיצען אַ כפּרה-היהנדעל, אויף וועמען אַרויפצוואַרפען די שולד פאַר דער דאָזיגער קאָמפּראָמיטאַציע.

קודם-כל וועט דער רעזולטאַט מאַכען אַ שלעכטען איינדרוק אין אויסלאַנד, וואו דייטשלאַנד האָט שוין נישט איינמאָל געפּרובט און וועט נאָך ווייטער פּרובען צו דערהויבען די פראַגע וועגען די דייטשע מזרח-גרענעצען, מיט וואָס עס ווערט נישט עפּיס אַנדערש געמיינט, ווי דאָס צוריקקעהרען פון אויבערשלעזיען צו דייטשלאַנד. אָבער אויך פאַר'ן לאַנד גופא זענען די רעזולטאַטען פון די וואַהלען אַנ'ערשיינונג, אויף וועלכע עס ווערט געלענט די גרעסטע אויפמערקזאַמקייט.

די גאַנצע פּרעסע האָט זיך וועגען דער דאָזיגער פראַגע צופּיילט אויף צוויי לאַגערען. די פּראָ-רעגירונג פּרעסע האַלט, אַז אין דער מפּלה פון די פוילישע ליסטען זענען שולדיג אַלע פריהערדיגע רעגירונגען, וועלכע האָבען מיט זייער טעטיגקייט נישט געקענט געוואוינען דעם צוטרוי פון דער אויבערשלעזישער בעפעלקערונג צו פוילען. ווייטער זעהט דער טייל פּרעסע די שולד אין די פוילישע מיה'ער פון אויבערשלעזיען, ווי קאָרפאַנטי א. א. וואָס זענען שטאַרק קאָמפּראָמיטירט אין די אויגען פון די אויבערשלעזיער. די רעכטע צייטונגען זעהען, פערשטעהט זיך, אין דער מפּלה די שולד פון דער איצטיגער רעגירונג צוליב איהר פּאָליטיק לגבי די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. די רעכטע צייטונגען שרייבען אויך, אַז שולדיג איז די פּ.פּ.ס., וועלכע האָט גלייך נאָך די מאַי-געשעהענישען פערלאַנגט פון דער רעגירונג אַדורכצופיהרען וואַהלען צו די שטאָדט-ראַטען. און אין דער דאָזיגער פאָדערונג האָבען אונטערגעהאָלפען די דייטשע דעפּוטאַטען אין סיים.

אַלע אָהן אויסנאַהם קימען אָבער צום אויספיהר, אַז אין אויבערשלעזיען האָבען די פוילישע ליסטעס געליטען אַ מפּלה און מ'דאַרף זעהען צו ענדערען די זאַכלאַגע.

דער פּועל-יוצא, וועלכען דער „קראַקאָווער אילוסטראָוואַני" ציהט דערפון איז, אַז מ'דאַרף אָפּשאַפען די אויטאָנאָמיע פון אויבערשלעזיען און פונאַנדערטרייבען דעם שלעזישען סיים.

צי דאָס זענען די אמת'ע מיטלען, וואָס מ'דאַרף אָנגעהמען, ערלויבען מיר זיך צו צווייפלען. יער.

נאַציאָנאַלע מינדערהייטען אונטער פאַשיסטישער אַפּיעקע

(קאָרעספּאָנדענץ פון רוים).

די גרויסע צאָהל סלאָווענער, וואָס וואוינען אין איטאַליען, האָט מיט דער גרעסטער אָנשטרענגונג אָבגעהיט איהר רעכט און קליינע מעגליכקייטען אויפ'ן קולטורעלען געביט. די פאַשיסטישע רעגירונג האָט די דאָזיגע רעכט דערפיהרט ביז צו אַ נול. די מאַסען רעפּרעסיעס, וואָס הערען נישט אויף, די פערפאָלגונגען פון יחידים האָבען געבראַכט צום אונטערגאַנג די רעשטלעך פון די סלאָווענישע קולטור-אַנשטאַלטען — אַמאַטאָרישע טרופּעס, לעזע-זאַלען און צייטונגען. די פערזענליכע רעפּרעסיעס געגען די סלאָווענישע טוער הערען נישט אויף און ביי דער געלעגענהייט פונ'ם פאַשיסטישען יו"ט זענען די פאַשיסטען אין שטעדטעל גאָריצאַ בעפאַלען און צושטערט א רייה סלאָווענישע אַנשטאַלטען, ווי דאָס הויז פון סלאָווענישער פּוחרים געזעלשאַפט, דאָס פאָלקס-טעאַטער, דעם לאָקאַל פון דראַמאַטישען קרייז און פון דער מוזיקאַלישער געזעלשאַפט. נאָכדעם האָבען זיי צושטערט די שולע און דאָס הויז פונ'ם סלאָווענישען בילדונגס-פעראיין.

לעצטענס איז פאָרגעקומען אַ פאַל, וואָס האָט אַרויסגערופען אַ שטורם פּראָטעסטען נישט נאָר צווישען דער סלאָווענישער מינדערהייט אין איטאַליען, נאָר כמעט אין גאַנץ אייראָפּע. די פאַשיסטישע רעגירונג האָט אַרעסטירט צוואַנד. דעם זעהר פּאָפּולערען דעפּוטאַט ד"ר ווילפאַן. ד"ר ווילפאַן, אַ סלאָווענער, איז איינער פון די אָרגאַניזאַטאָרען פון די מינדערהייטס-קאָנגרעסען, וואו ער איז 2 מאָל געווען פּאָרזיצער. ס'איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואָס זיין אַרעסט האָט אַרויסגערופען אַ שטורם פון פּראָטעסטען אין דער פּאַרלאַמענטאַרישער וועלט פון אייראָפּע. די יודישע קלאָ פון פוילישען סיים האָט אָנגענומען אַ שאַרפען פּראָטעסט און איבערגעשיקט איהם צו מאַרגאַליגען. די פּראָטעסטען האָבען געהאַט אַ פּעולה: ווילפאַן איז בעפרייט געוואָרען און די רעגירונג האָט זיך פערטיידיגט, אַז זיין אַרעסט איז פאָרגעקומען על פּי טעות.

די בעלגראַדער סקופּשטינע (דער יוגאָסלאָווישער פּאַרלאַמענט) האָט אָנגענומען אַ שאַרפען פּראָטעסט, אין וועלכען ס'האָבען זיך בעטייליגט אויך די דייטשע דעפּוטאַטען, דערביי איז אין פּאַרלאַמענט געפאַלען אַ ביסעל שווערע בעשולדיגונגען אויפ'ן איטאַליענישען אַדרעס. דעפּ. סושניק האָט צ. ב. אָנגעוויזען אויף דעם פאַקט, וואָס די האַלב מיליאָניגע בעפעלקערונג פון סלאָווענער און כאָרוואַטען אין איטאַליען זענען אינגאַנצען רעכטלאָז. רעדענדיג וועגען די לעצטע פּאָגראָמען אויף די סלאָווענער, פרעגט ער: צי זענען די לאָיאַלע סלאָווענער פּערזאָנען וואָרליך פאַר'ן אַטענטאַט, וועלכען ס'האָט אויסגעפיהרט אַן איטאַליענער?

אַנדערע דעפּוטאַטען האָבען אָנגעוויזען, אַז די סלאָווענער און כאָרוואַטען האָבען פערלוירען אַלץ, וואָס זיי האָבען פריהער געהאַט קיין בעאַמטע איז צווישען זיי נישטאָ. זייער שפּראַך ווערט נישט בענוצט אין קיין שום אַמט. די האַלב מיליאָניגע בעפעלקערונג בעזיצט נישט איצט קיין איין מיטעלע, פּראָפעסיאָנעלע אָדער אַפילו קיין אָנפאַנגס-שולע. נאָר אין די ערשטע דריי קלאַסען פון דער אָנפאַנגס-שולע ווערט געלערנט אויף זייער שפּראַך רעליגיע. אַלע איבריגע למודים קומען פאָר אויף איטאַליעניש. יעדען זונטאָג שטעהט איין שילער מיט אַ פאַשיסטען פאָהן פאַר דער שולע און אַלע איבריגע מוזען דעפילירען און בעגריסען די פאָהן אויפ'ן פאַשיסטישען אופן.

בעת די שלום-אונטערהאַנדלונגען האָט איטאַליען אָנגעוויזען, אַז ס'זענען נישט נויטיג קיין אינטערנאַציאָנאַלע גאַראַנטיעס פאַר די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען און אַז איהרע קולטור-טראַדיציעס זענען אַ בענוגענדע זיכערהייט אין דער בעציהונג. איצט דאַרף ראַטיפיצירט ווערען דער אָפּמאַך צווישען איטאַליען מיט יוגאָסלאַוויען, און ס'איז פערשטענדליך, אַז די לאַגע פון די סלאָווענער און כאָרוואַטען, בעזונדערס די לעצטע געשעהנישען וועלען שאַפען אַ פעלד אויב נישט פאַר קאָנפליקטען איז יעדענפאַלס פאַר ערנסטע קאָמפּליקאַציעס.

ר. ב. ה.

מענדעלי'ס מאַנוסקריפּטען-סאָוויעט-אייגענטום.

מאָסקווע (יט"אַ) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה, אַז דער יודישער געלעהרטער שאול גינזבורג האָט איבערגעשיקט אין ווילנער יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט מענדעלי'ס אַ כתב-יד, שרייבט איינער עלקין אין „עמעס":

„מענדעלע האָט כל-ימיו געלעבט אין אָדעס. אין אָדעס איז פאַראַן אַ מוזיי אויף זיין נאָמען, וועלכער ווערט אויסגעהאַלטען פון דער רעגירונג. דאָרט זענען פאַראַן מענדעלי'ס יורשים, וועלכע בעקומען פון דער מלוכה פּענסיע, דאַרפען דעריבער אַלע זיינע כתב-יד'ן געפינען זיך אין אָדעס. עס טאָר בשום אופן נישט דערלאָזען ווערען, אַז אַזעלכע קולטורעלע מוזיי-ווערטען זאָלען געליפערט ווערען פון סאָוויעט-רוסלאַנד קיין פוילען.

דער שרייבער פאָדערט, אַז זאָלען אָנגענומען ווערען מיטלען צו פערהיטען, אַז אַנדערע ענליכע זאַכען זאָלען נישט אַרויסגעפיהרט ווערען קיין אויסלאַנד.

געגען „נומערוס קלאַוזוס" וועגען די אונגאַרישע עוואַנגעלישע גייסטליכע.

בודאַפּעשט (יט"אַ) אויפ'ן צוזאַמענפאָהר פון די עוואַנגעלישע גייסטליכע אין אונגאַרן האָט פּאַסטאָר דושיק אויפגעפאָדערט די 150 מיטגלידער פון צוזאַמענפאָהר צו פּראָטעסטירען געגען דעם „נומערוס קלאַוזוס" פאַר יודען. פּאַסטאָר דושיק האָט דערמאָנט, אַז דאָס ערשטען מאָל איז דער „נומערוס קלאַוזוס" אָנגעוואָנדעט געוואָרען אין בעצוג צו עוואַנגעליקער אויפ'ן סאָפּראָנער לאַנד-צוזאַמענפאָהר אין יאָהר 1581. דער פאָרשלאַג פון פּאַסטאָר דושיק איז אָנגענומען געוואָרען.

ווער איז דער אמת'ר מר. באַלדווין?

אַ פראַגע, וואָס אינטערעסירט גאַנץ ענגלאַנד.

פון לעא קעניג.

גרויס ווערען איז אָהן אַנ'צרך לייכטער ווי גרויס בלייבען. בעזונדערס אין אונזער צייט פון גוואַלדיגער און קונציגער רעקלאַמע. די געשיכטע ווייסט פון גאַנצע בית עולמס מיט גרויס געוועזענע מענשען. און ווי ווייניג זענען דאָ גרויס געבליבענע מענשען?

ס'איז גענוג היינטיגע צייטען צו האָבען אַ געשיקטען רעקלאַמע-אַגענט און די פעהיגקייט „צו כאַפּען דאָס אויג פון די מאַסען" און מען ווערט בעריהמט און גרויס; אָבער באַלד ווי עס קומט די ווירקליכקייט, צעבלאָזט זי אָט די אַלע היינטיגע בעריהמטהייטען ווי פּאַלאַווע.

פאַר דעם גרויסען און טראַגישען קוילען-שטרייק אין ענגלאַנד איז מר. באַלדווין, דער איצטיגער ענגלישער פּרעמיער-מיניסטער, געווען דאָ דער פּאָפּולערסטער און בעליבטסטער שטאַטס מאַן און פּאָליטיקער.

אַפילו זיינע פּאָליטישע געגנער האָבען געגלויבט און געלויבט זיין עהרליכקייט און תמימות

„דער ערענטליכער מיסטער באַלדווין", „מר. באַלדווין, דער רודף שלום" — דאָס זענען נאָר אַ פּאָר פון די שעהנע צונעמען מיט וועלכע מען פלעגט איהם בעפוצען.

מען האָט געקוקט אויף איהם מיט אַ בעזונדער פערגעניגען ווי אויף אַ נישט-פּראָפעסיאָנעלען פּאָליטיקער, ווי אויף אַ מענשען, וועלכער זאָגט, וואָס ער מיינט און טראַכט אַ סך. וואָס דענקט אין דער הויך. ווען ער רעדט.

פאַר'ן גלות-לאַנגען און ביטערען שטרייק אין ענגלאַנד האָט מען געקוקט אויף מר. באַלדווין ווי אויף אַ מין „נחבא אל הכלים" — אַ בנעימות'דיגען פּריץ, וועלכער האָט ליב זיין לולקע, זיין בוך מיט לידער און זיינע לאַנגע איינזאַמע שפּאַצירען אויף די פעלדער.

דער יאָך פון דער מלוכה פון פּרעמיערשאַפט איז איהם נישט בעזונדער ליב און פון דעם מעטאַנראַפּישען אַפּאַראַט ענטלויפט ער ווי פון פייער...

און ווי אָנגענעהם איבעראַשט איז מען געוואָרען, ווען מען האָט דערזעהן, אַז ער איז אויך אַ פיינער ענגלישער סטיליסט, אַ שטיק פּאָעט, וועלכער האַלט זיך מיט אַזאַ יראת הכבוד און ליבע צום ענגלישען וואָרט...

מען האָט זיך געכאַפּט, אַז מר. באַלדווין איז נישט נאָר אַ גרויסער ענגלישער אינדוסטריאַליסט, נאָר אויך איינגעטונקען אין'ם ענגלישען אַרטיסטישען יחוס — משפּחה מיט קיפּלינגען מיט די פּרעראַפאַעליטען...

און רעדען רעדט ער צוקער-זיס: אַזוי איינפאַך און מענשליך און נישט אויפ'ן שטייגער פון גרויסע אַ אַטאָרט און פּאָליטיקער... ער פלעגט כמעט מתפּלל זיין אין פּאַרלאַמענט פאַר „שלום אין אונזער צייט" פאַר אינדוסטריעלען שלום אין ענגלאַנד...

און ער האָט געוואוגען דעם צוטרוי פון גאַנצען לאַנד, ווי מען זאָגט. מען האָט איהם, דעם קאָנסערוואַטיווען פּרעמיער-מיניסטער אויך גערופען „מר. באַלדווין, דער סאָציאַליסט". מחמת מען האָט נאָך נישט אינגאַנצען פערגעסען, אַז דאָס צווייטע מאָל איז ער געוואָרען פּרעמיער אַ דאַנק דעם בעריהמטען זינאָוויעוו-בריף... און אַפילו די לינקסטע ענגלישע אַרבייטער האָבען געשאַצט קאָמפּלימענטען אויף דעם קאָנסערוואַטיווען פּרעמיער-מיניסטער.

און אַז דער שטרייק איז אויסגעבראָכען, האָבען אַ סך ענגלענדער געדאַנקט גאָט, וואָס אַזאַ רודף שלום ווי מר. באַלדווין איז פּרעמיער. דער שטרייק וועט לאַנג נישט אָנהאַלטען. ביטער וועט ער אודאי נישט זיין. שטילערהייט, האָט מען געגלויבט, אַז ער איז דאָך אויך אַ פריינד פון די ענגלישע אַרבייטער.

דאָס איז באַלדווין נומער איינס. דער סימפּאַטישער און בעליבטער מר. באַלדווין פון פאַר דעם שטרייק. און איצט באַלדווין נומער צוויי, וואָס איז געשעהען מיט איהם באַלד נאָכ'ן שטרייק-אויסברוך? ווער האָט אַראָפּגענומען פון איהם דעם צויבער?

פּלוצלונג איז איצט שוין מיסטער באַלדווין דער אַמיינסטען קריטיקירטער שטאַטסמאַן און פּאָליטיקער אין ענגלאַנד. פּאָפּולער איז ער אַשר נאָר ביי די עקסטרעמע קאָנסערוואַטאָרען און ביי די אייגענטימער פון די קוילען גרובענס. פאַר'ן שטרייק האָבען אַלע מר. באַלדווינען געגלויבט, איצט זידעלט מען איהם נישט נאָר אַרבייטער, נאָר אויך די ליבעראַלען בעשולדיגען איהם אין היפּאָקריטישקייט. וואו איז מר. באַלדווין דער רודף שלום מיט זיינע שעהנע שלום-דרשות?

„אַלע מיינע האָפנונגען זענען צעבראָכען געוואָרען" — האָט ער טרויעריג ערקלערט אין פּאַרלאַמענט, ווען דער היסטאָרישער שטרייק איז אויסגעבראָכען. אָבער ער האָט צוגעזאָגט די „צעבראָכענע שטיקלעך" צוזאַמענקלייבען.

וואָס-זשע האָט ער פון דאַמאָלס אָן געטהון? — קוקט גאַנץ ענגלאַנד מיט שטוינען ווי דער בנעימות'דיגער מיסטער באַלדווין איז געוואָרען אַלץ האַרטנעקיגער און האַרטנעקיגער: דעם סעמועל-ראַפּאָרט און דעם סעמועל-מעמאָראַנדום פערוואָרפען (הגם דער לעצטער איז פון ביידע צדדים אויסגענוצט געוואָרען צו ענדיגען דעם גענעראַל-שטרייק)...

און מר. באַלדווין פיהרט דורך אין פּאַרלאַמענט דעם אַכט-שעה'דיגען אַרבייטס-טאָג. אמת נישט קיין געצוואונגענעם, אָבער פאַר די אייגענטימער פון די קוילען-גרובענס איז עס דער גרעסטע טריומף.

און אויף אַלע שלום-פערזוכען וואָס ווערען געמאַכט פון איינצעלנע ענגלישע פּאָליטיקער און פּאָליטישע גרופּען ענטפערט דוקא מר. באַלדווין: ניין און ניין.

מען פרואווט איהם פערענטפערען: ער איז נישט שולדיג, די עקסטרעמיסטען אינ'ם קאָנסערוואַטיווען קאַבינעט האָבען גובר געווען דעם פרידליכען באַלדווינען. מען טייט אויפ'ן אַפּאָנסיווען מר. טשערטשיל: ס'איז זיין אַרבייט, ס'איז זיין רעאַקציאָנערע פּאָליטיק און נישט מר. באַלדווינ'ס. מר. באַלדווין איז נאָר אַ קרבן פון די שוואַרצע כוחות. ווייזט זיך אָבער אויך אַרויס אַז אַפילו מר. טשערטשיל איז נישט אַזוי איינגעשפּאַרט און זוכט אַ שלום-קאָמפּראָמיס צווישען די אויסגעמוטשעטע אַרבייטער און זייערע זיגרייכע בעלי-בתים.

קומט אָבער מר. באַלדווין און איז מבטל אַפילו טשערטשיל'ס שלום-פּלאַן.

וואָס איז געשעהן מיט מר. באַלדווין? האָט זיך אימיצער גערעכט, אַז דוקא דער שטילער מר. באַלדווין זאָל מאַכען אַנ'ערקלערונג פאַר דער אַמעריקאַנער געזעלשאַפטליכער מיינונג, אַז „די נויט פון די שטרייקענדע אַרבייטער און פון זייערע ווייבער און קינדער איז נישט אַזוי געפערליך" באשר די דעפּוטאַציע פון די ענגלישע שטרייקער זאָל דאָרטען נישט האָבען קיין ערפאָלג.

פאַר דעם בריף איז מר. באַלדווין שטאַרק קריטיקירט געוואָרען אין ענגלאַנד. ווי פּאַסט עס אַ פּרעמיער זאָל שיקען אַזאַ בריף? אָבער דער עיקר — אַזאַ שטילער און ערענטליכער מענש ווי מר. באַלדווין?

אָבער דער סך הכל איז, אַז דוקא

(ענדע זעה 7-טע זייט).

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען.
הײלונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האַר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוענד.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 6—7, זונטאָג פון 3—4

ניַיער פאָלקסבלאַט
18. נאָוועמבער 1926

דאס לאדזער לעבען

ניַיער פאָלקסבלאַט
18. נאָוועמבער 1926

18 דאָנערשטאָג יב כסלו תרפ״ז	נאָוועמבער זון־אויפגאַנג 6.15 זון־אונטערגאַנג 4,27 לענג פון טאָג. 11

טאָג־נאָטיצען.

אוי, די קראַנקען־קאַסע!

אין דער כראָניק־אָפטיילונג פון אונזער היינטיגען נומער קענען די לעזער געפינען אַ קאָמוניקאַט פון דער קראַנקען־קאַסע, וואו ס׳ווערט דערצעהלט, וועגען דער פערגאַכלעסיגונג פון עטליכע דאָקטוירים זייערע פליכטען. צוליב דעם וואָס ס׳איז געשטאָרבען די פערזיכערטע חוה פרעסמאַן.

מיר ווילען נישט אָנגעהמען קיין שטעלונג צו דער דאָזיגער פראַגע, ווייל דאָס איז אַנ׳ענין פאַר פאַכלייט; פאַר דער דאָקטוירים־קאַמער פון חייל־אָפּטיילונג פון דער קראַנקען־קאַסע. אָבער ביי דער דאָזיגער געלעגענהייט איז כדאַי אָנצעווייזען אויף דער אָרדנונגען, אָדער בעסער־געזאָגט, אומאָרדנונגען, וואָס הערשען בכלל אין דער קראַנקען־קאַסע און פון וועלכע נישט איין פערזיכערטער, אויב, אמת ער שטאַרבט נישט פון זיי, אָבער ער פערליידט גרויסע עולות.

מ׳דאַרף דאָך נישט אָנווייזען דערויף, אַז די מיטגלידער פון דער קראַנקען־קאַסע ווערען בעהאַנדעלט דורך די בעאַמטע אין די אַמבולאַטאָריעס אַזוי, ווי זיי וואָלטען געקומען בעטען אַ נדבת, מ׳דאַרף דאָך נישט איבערדערצעהלען, אַז ווען מ׳דאַרף אַ דאָקטאָר אַ היים, מוז מען אָפּשטעהען צו 2, 3 און מעהר שעה׳ן אין אַ דושנעם פול־געפאַקטען צימער, ס׳איז דאָך אויך שוין נישט קיין סוד, אַז אין די אַמבולאַטאָריומס, למשל, אויף פּעטריקאָווער 17 אָדער בעדנאַרסקע 5 איז שמוציג ווי אין... אָבער צו וואָס פערגלייכען, ווען יעדער איינער וואָס קומט דאָרט! אַהין ווייסט דערפון.

ראָס זענען אַלגעמיינע ענינים, איצט וועלען מיר נאָטירען נאָר עטליכע פאַלען, פון אַ גאַנצען באַרג וואָס געפינען זיך אין אונזער רעדאַקציע:

1) דער דאָקטאָר שרייבט אויף דער רעצעפט „Cito" וואָס זאָל בעדייטען, אַז די רעצעפט איז אַ נויטיגע, דער פערזיכערטער מוז אויף איהר וואַרטען 7 שעה; 2) מ׳רופט אַרויס צו אַ קראַנקען, וועלכער האָט בעקומען אַ שווערען אָנפאַל, אַ דאָקטאָר פון קראַנקען־קאַסע, אין אַמבולאַטאָריום ענטפערט מען איהם, אַז מאָמענטאַל קען מען קיין דאָקטאָר נישט בעקומען, מ׳זאָל אַרויסרופען די פאָגאָטאָוויע פון קראַנקען־קאַסע. די פאָגאָטאָוויע ענטפערט אָבער, אַז זי קען ערשט קומען אין 3 שעה אַרום (אויסגערעכענט!), דערווייל האָט מען צום קראַנקען געמוזט רופען פריוואַטע דאָקטוירים; 3) מ׳גיט אַריין אַ רעצעפט אין אַפּטייק פון קר. קאַסע שבת אין אָוונד, הייסט מען נאָך איהר קומען, נישט מעהר און נישט וועניגער, ווי דינסטאָג 12 אַ זייגער מיטאָג.

מיר וואָלטען נאָך געקענט דערצעהלען נאָך און נאָך. אָבער מיר נעהמען די ערשטע בעסטע, פּס זענען נאָך פערהאַן שעהנערע בלימעלעך.

און פאַרוואָס נעהמט מען עפּיס נישט אָן קיין טעלעפאָנישע בעשטעלונגען אויף קיין דאָקטאָר? פאַרוואָס מ׳בעקומט עפּיס נישט דעם דאָקטאָר, וועלכען מ׳וויל (דער סטאַטוט ערלויבט דאָס) נאָר דעם, וועמען די קר. קאַסע בעשטימט? פאַרוואָס נעהמט מען גישט אָן קיין בעשטעלונגען אויף אַ דאָקטאָר נאָך 4 נאָכמיטאָג?

און נאָך זעהר פיל פראַגען וואָלטען מיר געקענט שטעלען, נאָר מיר ווילען זיך דערווייל בעגנוגען, אַז די פערוואַלטונג פון קראַנקען־קאַסע וועט אויסבעסערען די אָנגעוויזענע ענינים, דאַן וועלען מיר שטעלען די איבעריגע פראַגען.

י. דאַנין.

צוליב וועמעס שולד איז געשטאָרבען די פרוי חוה פרעסמאַן?

אין אַ קאָמוניקאַט איז די קראַנקען־קאַסע מודיע:

דעם 16 ד. ח. איז אונטערן פאָרזיץ פון ה׳ קאַלוזשינסקי פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון קראַנקען־קאַסע. אַ לענגערע דיסקוסיע האָט אַרויסגערופען די פראַגע וועגען טויט־פאַל פון דער פערזיכערטער חוה פרעסמאַן, מלינאַרסקאַ 7.

דאָס אויספאָרשען פון דעם ענין איז אויף דער פריהערדיגער פערוואַלטונגס־זיצונג איבערגעגעבען געוואָרען דער יורידיש־אַדמיניסטראַטיווער קאָמיסיע, די קאָמיסיע האָט צוגעשטעלט דער פערוואַלטונג אַ בעריכט, וועלכער גיט אָן פאָלגענדע אומשטענדען:

צו דער קראַנקער פרוי פרעסמאַן איז אין דער נאַכט פון 16 אויפ׳ן 17 אָקטאָבער אַרויסגערופען געוואָרען די פאַגאָטאָוויע פון דער קראַנקען־קאַסע. דער דיזשורנער דאָקטאָר פון דער פאַגאָטאָוויע ש. האָט אַנערקענט, אַז די קראַנקע ליידט אויף גאַל־שטיינער און האָט געמאַכט אַנ׳איינשפריצונג פון אַ נאַרקאָטישען מיטעל, דעם 17 אָקטאָבער האָט די פאַמיליע פון דער קראַנקער ווידער אַרויסגערופען די פאַגאָטאָוויע, דער דיזשורירענדער דאָקטאָר פרי. האָט בעשטעטיגט די דיאַגנאָז פון ד״ר ש. און האָט געמאַכט די זעלבע איינשפריצונג.

אויפ׳ן דריטען טאָג איז אַרויסגערופען געוואָרען ד״ר פּ. וועלכער האָט געגעבען דער דיאַגנאָז פון ד״ר ש. און ד״ר פרי. פעסטגעשטעלט ביי דער קראַנקער אַ בויך־ענטצינדונג, און אַנשטאָט, לויט דער מיינונג פון דאָקטוירים, ד״ר פּ. האָט תיכף געדאַרפט די קראַנקע איבערשיקען אין שפיטאָל, האָט ער געשיקט די משפחה פון דער קראַנקער אין דער דריטער לעטשניצע צו רופען אַנ׳אַנדער דאָקטאָר, צוליב וואָס ס׳איז געשעהען אַ ווייטערדיגע פערשלעפונג אינ׳ם איבערפיהרען די פאַציענטקע אין שפיטאָל אַריין.

ד״ר ר. וועלכער איז געשיקט געוואָרען דורך דער קראַנקען־קאַסע האָט בעשטעטיגט די דיאַגנאָז פון ד״ר פּ. און האָט די קראַנקע איבערגעשיקט אין פּאָזנאַנסקי׳ס שפיטאָל, אין שפיטאָל האָט מען דער קראַנקער געמאַכט אַנ׳אָפּעראַציע, בעת וועלכער ס׳איז פעסטגעשטעלט געוואָרען אַנ׳ענטצינדונג פון די אינגעווייטען, אַלס רעזולטאַט פון אַ איבערדערהויגג פון די קישקעס.

די הייל־אָפּטיילונג פון דער קראַנקען־קאַסע, זעהענדיג די שולד פון ד״ר ש. און ד״ר פרי., וועלכע האָבען צוליב׳ן פאַלשען שטעלען פון דעם דיאַגנאָז, געברענגט דערצו, אַז די קראַנקע איז כמעט 2 טעג שפּעטער איבערגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאָל אַריין, האָט דעם גאַנצען ענין דעם 20 ד. ח. איבערגעשיקט אין דער דאָקטוירים־קאַמער, אַנ׳אָרגאַן וועלכער איז יורידיש בערעכטיגט צו אורטיילען וועגען דער שולד פון אַ דאָקטאָר.

די דאָקטוירים־קאַמער האָט צוגעשיקט דער קראַנקען־קאַסע פאָלגענדען ענטפער: די דאָקטוירים־קאַמער איז געקומען צום בעשלוס, אַז ביי די דערמאָנטע פאַקטען זעהט זי נישט די שולד פון די דאָקטוירים, געהמענדיג אין אַכט, אַז שטעלען אַ דיאַגנאָז אין דרינגענדע פאַלען איז אָפט אוממעגליך, אַזעלכע פאַלען פערלאַנגען אַנ׳אָבסערוואַציע — אין דעם פאַל איז יעדען טאָג געוועזען אַנ׳אַנדער דאָקטאָר.

די פערוואַלטונג פון דער קראַנקען־קאַסע האַלטענדיג, אַז דער בעשלוס פון דער דאָקטוירים־קאַמער האָט צו לייכט בעהאַנדעלט די שולד פון די דאָקטוירים, האָט בעשלאָסען דעם בריף פון דער דאָקטוירים־קאַמער, ווי אויך די פראַגע פון דעם טויט פון פרוי פרעסמאַן איבערצושיקען אין דער צענטראַלער דאָקטוירים־קאַמער קיין וואַרשאַ, מיט דער בימע צו רעווידירען די שטעלונג פון דער לאָדזער דאָקטוירים־קאַמער.

פון דעם דערמאָנטען איז צו זעהען, אַז די אינפאָרמאַציעס פון דער פרעסע וועגען דעם כלומרשטען טויט פון 2 פערזיכערטע צוליב דער נאַכלעסיגקייט פון די בעאַמטע איז נישט ריכטיג, דאָס פערשפּעטיגטע איבערפיהרען די קראַנקע אין שפיטאָל איז נישט ענטשטאַנען צוליב דער נאַכלעסיגקייט פון די בעאַמטע, נאָר צוליב דער פאַלשער דיאַגנאָז פון די דאָקטוירים, ציז, אין פאַל ווען די דאָקטוירים וואָלטען געשטעלט אַ ריכטיגע דיאַגנאָז, וואָלט מען די קראַנקע געקענט דערהאַלטען ביים לעבען — דאָס לאָזט זיך נישט פעסטשטעלען.

אויף דער זעלבער זיצונג האָט דער פאָרזיצענדער מיטגעטיילט, אַז דער דאָקטאָר פון פאָגאָטאָוויע שאַ. האָט בעקומען אַ דריי חדש׳דיגע קינדיגונג.

א לאדזער יודיש מיידעל אריינגעפאלען צו פרויען־הענדלער.

וואו געפינט זיך דאָס מיידעל רחל דאַנקעוויטש?

(—) צו אונז אין רעדאַקציע איז געקומען ה׳ שמואל דאַנקעוויטש (זאַווישאַ 28) און מיט טרערען אין די אויגען דערצעהלט פאָלגענדע געשיכטע: אין יאָהר 1921 האָט ער אָוועקגעשיקט זיינס אַ 14־יעהריג מיידעל רחל צו זיינס אַ זוהן מאָריץ קיין וואַרשאַ אויף לעשנאָ 27, דאָס מיידעל איז דאָרט געוועזען 5 יאָהר זיך געבילדעט און געוואָרען אַ פרעבעל־לעהרערין, זי האָט גוט פערדינט און זיך רוהיג און גליקליך געלעבט. ה׳ מאָריץ דאַנקעוויטש האָט בעמערקט, אַז צו זיין שוועסטער שטעלט זיך צו אַ יונגערמאַן, וועלכער האָט אין וואַרשאַ אַ זעהר שלעכטען שם, ער האָט דעריבער נישט געוואָלט דערלאָזען, אַז צווישען זיין שוועסטער און דעם שאַרלאַטאַן זאָל צו וויית דערגעהן און האָט זיין שוועסטער אָפּגעשיקט אַ היים קיין לאָדז. דאָס מיידעל, וועלכער איז אַגב אַ זעהר שעהנע, האָט ווייטער בעקומען בריף אַהער, אָבער דער פאָטער האָט זיך נישט געקענט דערוויסען פון וועמען די בריף זענען, וואָהרשיינליך זענען זיי געווען פון דעם זעלבען אויפוואורף, וואָס האָט זיין קרבן גישט געוואָלט אָפּלאָזען. דאָס מיידעל האָט דאָ קיין אַרבייט נישט געקענט געפונען די גאַנצע צייט האָט זי געפייניגט איהר פאָטער, אַז ער זאָל איהר שאַפען אַ פּאַס, דער פאָטער איז געפאָהרען קיין בעלכאַטאָוו, פון וואַנען זיי שטאַמען און האָט איהר געבראַנגט אַ פּאַס, צוויי וואָכען פאַר ראש־השנה איז דאָס מיידעל פלוצלינג אַוועק פון דער היים. ה׳ דאַנקעוויטש האָט געמיינט, אַז זי איז געפאָהרען צוריק צום זוהן קיין וואַרשאַ. שפּעטער האָט זיך אָבער אַרויסגעשטעלט, אַז זי איז דאָרט גישט פערהאַן, פון דעם מאָמענט אָן איז יעדע שפּור אין דעם מיידעל פערפאַלען געוואָרען, ס׳איז פערהאַן אַ פערדאַכט, אַז זי איז אַריינגעפאַלען אין די הענד פון פרויען־הענדלער.

דער אומגליקליכער פאָטער האָט זיך געווענדעט צום היגען פרויען־שוץ־פעראיין, וועלכער האָט זיך אונטערגענומען צו פערנעהמען מיט דעם ענין.

אַנ׳אַפּעריסט מיט אַ גע׳גנב׳עטער לעגיטימאַציע.

נעהמט משכנות, ראַטעווען און נאָך קלייניגקייטען ביז — מ׳כאַפּט אַרויס ווער ער איז און ווערט אַרעסטירט.

(—) אין משכנ־געשעפט פון ה׳ ס. גאָשעלסקי (זשגאָוסקאַ 2) איז טהער געקומען אַריינגעקומען אַנ׳עלעגאַנט־געקליידעטער הער און זיך אויסגעקליבען משכנ פאַר 730 זלאָטעס. ה׳ גאָשעלסקי איז מושוה־געוואָרען מיט דעם קונה, אַז ער זאָל געבען 100 זלאָטעס קאַפּע און אויף דעם רעשט זאָל ער געבען וועקסלען. דערביי האָט דער קונה אַ פּאַגעשטעלט וועקסלען און גערויזען זיין לעגיטימאַציע אַלס לעהרער אין אַ וואָלאָצלאַווקער רעגירונגס־שול. די לעגיטימאַציע און די וועקסלען זענען בעוועזען אויסגעשטעלט אויפ׳ן נאָמען יוזעף מאַלאַנדאָוויטש.

דער קונה האָט דעם ה׳ גאָשעלסקי געגעבען האַנד־געלד 50 זלאָטעס, איבערגעלאָזט די וועקסלען און ערקלערט, אַז צומאָרגענס (ד. ה. נעכטען, מיטוואָך), וועט ער קומען צוגעבען די רעשט 50 זלאָטעס און צונעהמען ס׳משכנ.

בינו־לבינו האָט ה׳ גאָשעלסקי, כדי צו זיין זיכער, אָנגעקלונגען טעלעפאָניש אין וואָלאָצלאַווקער שול־קוראַטאָריום און זיך אָנגעפרעגט, צי דאָרט איז דאָ אַזאַ לעהרער מיט׳ן נאָמען מאַלאַנדאָוויטש. פון דאָרט מען דעם ה׳ גאָשעלסקי געענטפערט, אַז אַזאַ לעהרער איז פאַראַן.

מיט עטליכע שעה שפּעטער האָט מען אָבער אָנגעקלונגען פון וואָלאָצלאַווקער שול־קוראַטאָריום צום ה׳ גאָשעלסקי, אַז ער זאָל דעם, כלומר׳שטען מאַלאַנדאָוויטש לאָזען אַרעסטירען, ווייל ער איז אַנ׳אַפּעריסט. ער זאָל האָבען די לעגיטימאַציע צוגע׳גנב׳עט ביים פאַקטישען מאַלאַנדאָוויטש און ער מאַכט מיט דער לעגיטימאַציע פערשידענע אַפּערעס אין גאַנץ שטאַט.

ה׳ גאָשעלסקי האָט מאַכע אַזוי געטון: נעכטען, ווען דער מאַלאַנדאָוויטש איז געקומען נאָכ׳ן משכנ, האָט ה׳ גאָשעלסקי קודם ביי איהם צוגענומען די 50 זלאָטעס און גלייכצייטיג גערופען פאָליציי, וועלכע האָט דעם אַפּעריסט פערהאַלטען.

ס׳האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער הייסט אייגענטליך באַלעסלאַוו דרינסקי און ער ווערט געזוכט דורך דער פאָליציי פאַר פערשידענע אַפּערעס.

ס׳איז באַלד אויך פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דרינסקי האָט מיט דער גע׳גנב׳עטער לעגיטימאַציע שוין אויסגעשווינדעלט, אויך אויף וועקסלען, אין דער פירמע „דאָבראָפאָל" (פּעטריקאָווער 73) אַ ראָווער און אין דער מאַשינען־פירמע אויף בענעדיקטע־גאַס אויך אַ ראָווער. אויף דעם זעלבען אופן זאָל דרינסקי שוין האָבען גענומען פערשידענע סחורות אין אַ רייה שטעטלעך אַרום לאָדז און אין וואַרשאַ.

דער אַפּעריסט געפינט זיך איצט אין אַרעסט אין רשות פון אויספאָרשונגס־אַמט.

קאָנטראָל־פערזאַמלונגען.

היינט, דאָנערשטאָג, דעם 18־טען נאָוועמבער קומען פאָר די קאָנטראָל־פערזאַמלונגען פון די קאַטעגאָריעס A, C, C1 פון די פערזאָנען, וועלכע האָבען זיך צוליב פערשידענע סיבות נישט געשטעלט צו די קאָנטראָל־פערזאַמלונגען אין 1925

די קאָנטראָל־פערזאַמלונגען וועלען פאָרקומען לויט׳ן פאָלגענדען סדר:

יאָהרגאַנג 1890.

מאָנטאָג פרייטאָג —

(קאָנסטאַנטינער 81) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות A, B, C, D, E, F, G, H, I, J

יאָהרגאַנג 1891.

(קאָנסטאַנטינער 81) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Z

יאָהרגאַנג 1892.

(קאָנסטאַנטינער 81) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Z

יאָהרגאַנג 1893

(לעשנאָ 9) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות T, U

מאָרגען פרייטאַג — Wd-Wa

יאָהרגאַנג 1894.

(קאָנסטאַנטינער 62) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Sn-Sa

מאָרגען פרייטאַג — Sy-So

יאָהרגאַנג 1895.

מאָרגען פרייטאַג —

(קאָנסטאַנטינער 81) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות A, B, C, D, E, F

יאָהרגאַנג 1898.

(סקלאַדאָוואַ 40) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן די אותיות Sn-Sa

מאָרגען פרייטאָג — Sy-So

צו די פערזאַמלונגען דאַרף מען זיך מעלדען פונקט 9 אַ זייגער אין דערפריה זיך נעמענדיג מיט זיך דאָס מיליטער־ביכעל מאָביליזאַציאָנס־קאַרטע און אַנדערע מיליטער־דאָקומענטען. די, וועלכע וועלען זיך נישט שטעלען וועלען שטרענג געשטראָפט ווערען.

רשימות פון די יאָהרגענג: 1906, 1905 און 1904.

אַלע מענער, וועלכע זענען געבוירען אין יאָהר 1906

און אויך 1905 און 1904, וועלכע זענען נאָך ביז איצט נישט אַריינגעצייכענט געוואָרען אין די פאָבאָר־רשימות, אָדער זענען נאָך נישט געשטאַנען פאַר דער פאָבאָר־קאָמיסיע דאַרפען זיך פערזענליך מעלדען צו די רשימות אין לאָקאַל פון מיליטעריש־פאָליצייאישען ביוראָ אויף טראַגוטאַ 10 אין די שעה׳ן פון 8 אין דערפריה ביז 3 נאָכמ. שבת — פון 8 ביז האַלב 2.

יאָהרגאַנג 1906.

מאָרגענד. 19. די, וועמענס פאַמיליען־נעמען ס׳הויבען זיך אָן מיט די אותיות D, E, Fa ביז Fe

קויהלען

געהען שוין.

(ב) ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען שוין היינטיגע וואָך אָנקומען קיין לאָדז די טראַנספּאָרטען קויהלען, וועלכע זענען איינגעקויפט געוואָרען, דורכ׳ן מאַגיסטראַט.

ס׳ווערען שוין אויסגעאַרבייט די פּלענער, ווי אַזוי די קויהלען זאָלען פערטיילט ווערען צווישען דער בעפעלקערונג.

ביי די האָנדעלס־אָנגעשטעלטע

היינט, דאָנערשטאָג, קומט פאָר אין זאַל פון קאָמי־פעראיין (אַל. קאָשטשושקי 21) אַ ליטעראַרישער קלוב אָוונד פאַר די מיטגלידער. דער אָוונד איז פערבונדען מיט טאַנץ און מוזיק.

שוידערליכער מאָרד און זעלבסטמאָרד אויף זשגאַווסקאַ 46.

סובלאָקאַטאָר צושטערט דאָס גליקליכע פֿאַמיליען-לעבען פֿון אַ יונג פּאָרפֿאָלק. — דערהרג'עט די פֿרוי מיט אַ האַק און אַליין אַראָפּגעשפּרונגען פֿון פֿירטען שטאָק.

(אָס) נעכטען גרוים האַלב 9 אינדערפֿריה איז אויף זשגאַווסקאַ 46 פֿאָרגעקומען אַ שרעקליכער מאָרד און זעלבסטמאָרד. די סיבה פֿון דעם טראַגישען געשעהעניש זענען נאָך דערווײַל אַרומגעהילט מיט אַ געהיימניש און די פּאָליציי בעמיהט זיך פֿעסטצושטעלען די פּאַקטישע סיבה פֿון דעם פֿערברעכען.

אויף דעם דערמאָנטען הויף וואוינט זייט אַ רייה יאָהרען אַן אַלטע פֿרוי זיגמאַנאָווסקאַ. 2 זיהן זענען איהר געפֿאַלען אין דער מלחמה און איהר איינציגער עלטסטער זוהן האָט מיט אַ קורצער צייט צוריק חתונה-געהאַט מיט אַ בעוויסער מאַריאַננאַ.

דער יונגער זיגמאַנאָווסקי האָט מיט זיין פֿרוי פֿערנומען אַ צימער אין דער וואוינונג פֿון זיין מוטער און געלעבט מיט דער פֿרוי גליקליך און צופֿרידען.

נישט קוקענדיג דערויף, וואָס זיגמאַנאָווסקי האָט אויף זשגאַווסקאַ 46 פֿערנומען ביי זיין מוטער אַ דאַך-שטיבעל אויפ'ן 4-טען שטאָק, האָט ער אָבער צוליב דער שלעכטער מאַטעריעלער לאַגע געמוזט אַריינגעהמען אַלס סובלאָקאַטאָר דעם שוסטער יוזעף קאָוואַלסקי, וועלכע האָט געצאָהלט אַנ'ערך 15 זלאָטעס אַ חודש,

אָבער פֿון דעם מאָמענט אָן, ווען קאָוואַלסקי האָט זיך אַריינגעצויגען אַלס סוב-לאָקאַטאָר, האָט זיך געענדערט דאָס פֿאַמיליען-לעבען צווישען זיגמאַנאָווסקי'ן און זיין פֿרוי צום שלעכטען, ווייל זיגמאַנאָווסקי פֿלעגט אָפֿט מאַכען פֿאָרוואורפֿען זיין פֿרוי, אַז ער איז זי חושד אין האָבען פֿערהעלטעניסען מיט'ן סוב-לאָקאַטאָר קאָוואַלסקי.

ווי די זאַך איז פּאַקטיש געווען, וועט שוין אָבער נישט אויפגעקלערט ווערען, ווייל ביידע — סיי קאָוואַלסקי, סיי פֿרוי זיגמאַנאָווסקי, — וועלכע וואָלטען איי-גענטליך געקענט גענוי אויפֿקלערען די געהיימניש — לעבען שוין נישט.

ס'איז נאָר בעוואוסט, אַז די יונגע פֿרוי זיגמאַנאָווסקאַ פֿלעגט אָפֿט בליי-בען אַליין אין שטוב בלויז אין דער געזעלשאַפֿט פֿונ'ם סוב-לאָקאַטאָר, בעת אַלע — דער מאַן און די מוטער פֿלע-גען אַוועק אין גאַס.

נעכטען אַרום האַלב 9 אין דערפֿריה, זענען די איינוואוינער פֿון הויז אויף זשגאַווסקאַ 46 אויפגעציטערט געוואָרען פֿון אַ שרעקליך געשריי און באַלד דע-רויף האָבען זיי בעמערקט, ווי פֿונ'ם 4-טען שטאָק פֿאַלט אַ מענשליכער קערפּער.

ס'איז געוואָרען אַנ'אָנגעלויף פֿון מענ-שען און מ'האָט דערזעהן, ווי אויפ'ן ברוק ליגט שוין אָהן סמנים פֿון לעבען דער שוסטער קאָוואַלסקי, איינגאַנצען אַ צו'ביזוק'טער פֿונ'ם שווערען פֿאַל אויף דער ערד.

ס'איז באַלד אָנגעקומען פּאָליציי, און פּאַנאָטאָווער, וועלכע האָט שוין פֿעסט-געשטעלט דעם טויט פֿון קאָוואַלסקי'ן.

די פּאָליציי איז דעריבער אַרויף אי'ן דער וואוינונג פֿון די זיגמאַנאָווסקי'ס אויפ'ן 4-טען שטאָק, כדי געוואויער-צו-ווערען וועגען דער סיבה פֿון קאָ-וואַלסקי'ס זעלבסטמאָרד. דאָ האָט זיך אָבער פֿאַר זייערע אויגען פֿאָרגע-שטעלט אַ שרעקליך בילד:

אויף דער ערד, נעבען אַ קליין טישעל איז געלעגען אַ שווער-פֿערוואונ-דעטע די יונגע פֿרוי זיגמאַנאָווסקאַ. ווייל זי האָט נאָך אַ ביסעלע סמנים פֿון לעבען, האָט מען זי אָפּגעפֿיהרט אין שוו. יוזעף שפּיטאָל, וואו ס'איז פֿעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז זי האָט בעקומען עטליכע שווערע קלעפּ מיט אַ האַק אין הינטערשטען קאָפּ-טייל, פֿון וואָס ס'זענען איהר אויסגערונען די געהירן. אין עטליכע שעה אַרום איז

פֿרוי זיגמאַנאָווסקאַ אין שווערע ליידען געשטאָרבען.

אויפ'ן אָרט פֿון געשעהעניש זענען באַלד אָנגעקומען די קאָמיסאַרען ווייער און וועסאָלאָווסקי, וועלכע האָבען אונ-טערגענומען אַנ'אויספֿאָרשונג וועגען די סיבות פֿונ'ם טראַגישען געשעהעניש.

די אויספֿאָרשונג מוז אָבער זיך גאָר בעגנוגענען מיט בלויזע השערות, ווייל ס'קען אויך געמאָלט זיין, אַז אין דעם טראַגישען פֿריהמאָרגען האָט קאָוואַלסקי געפּרובט אויספֿיהרען איבער פֿרוי זיג-מאַנאָווסקאַ אַ גוואַלדטהאַט, און ווען זי האָט זיך איהם ענטגעגענגעשטעלט, האָט ער זי מיט אַ האַק אַנגעהויבען שלאָגען. ערשט ווען ער האָט בעמערקט, אַז זי איז שטערבליך פֿערוואונדעט, האָט ער אין פֿערצווייפֿלונג און מורא פֿאַר פֿאַל-גען, זיך אַראָפּגעוואָרפֿען פֿון 4. שטאָק.

די איינציגע, וועלכע ווייסען וועגען די אמת'ע סיבות — קענען שוין אָבער קיין ערקלערונגען נישט געבען.

די פּאָליציי בעמיהט זיך אָבער פֿעסט-צושטעלען די סיבות פֿון דעם רעטזעל-האַפֿטען מאָרד און זעלבסטמאָרד.

ביידע טויטע קערפּער געפֿינען זיך שוין אין רשות פֿון דער געריכט-מעדי-צינישער מאַכט.

ביידע וועלען איצט זיצען אין טורמע.

עס האָט זיך זיי פֿערגלוסט צו בעשווינדלען די פּאַבאָר-קאָמיסיע.

(טאַן) דעם 2-טען יוני ד. י. האָט זיך צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע אויף טראַגוט אַ 10 צוגעשטעלט יהודה לייב רייספעלד (פּאָלודניאָווע 67). די פּאָבאָר-קאָמיסיע האָט דעם צוגעשטעלטען רייס-פעלד געפֿונען פֿאַר שוואַך-געבוי'ט און פֿערקוואַליפֿיצירט צו דער קאַטעגאָריע „B" ביים אַרויסגעבען דעם פּאַבאָראָ-וויעק די געהעריגע פּאַפּיר'ען, האָט דער סעקרעטאַר פֿון דער פּאָבאָר-קאָמיסיע בעמערקט, אַז רייספעלד שרייבט זיך נישט ריכטיג אונטער. דאָס איז דעם סעקרעטאַר אויסגעקומען פֿערדעכטיג און ער האָט אַרויסגעפֿאָדערט פֿון פּאָ-ליציי קאָמיסאַריאַט רייספעלד'ס פּאַפּירען מיט אַ פֿאָטאָגראַפֿיע און דאָ האָט זיך

אַרויסגעוויזן, אַז די פֿאָטאָגראַפֿיעס שטימען נישט.

אין אויספֿאָרשונגס-אַמט האָט ער זיך מודה-געווען, אַז ער הייסט זיידענשטאַט, וואוינט אויף דער אַלעקסאַנדריסקאַ-גאַס 25 ער האָט זיך צוגעשטעלט צו דער קאָמיסיע אַנשטאָט רייספעלדען, ווייל ער האָט געוואוסט, אַז ער איז שוואַך געבוי'ט און וועט בעקומען די קאַטע-גאָריע „B".

דער בעשולדיגטער רייספעלד, דאָס מאָל שוין דער ריכטיגער רייספעלד, דערציילט, אַז אַ געוויסער וואָסקאָ-וויטש האָט איהם פֿאָרגעלעגט אויסצו-פּועל'ן, אַז ער, — רייספעלד, זאָל זיין מיליטער-דינסט אָפּקומען אין לאָדז.

רייספעלד האָט וואָסקאָוויטש'ען געגלויבט און איהם איבערגעגעבען אַלע דאָקו-מענטען, וואָס וואָסקאָוויטש האָט מיט די פּאַפּירען געטון, ווייסט ער נישט, ער האָט נאָר פֿון וואָסקאָוויטש'ען אַמאָל בע-קומען אַ פֿאָדערונג ער זאָל ברענגען אויף רוז אַנדזשעיאַ אין פּאַנסקאַ, 50 דאָלאַר.

דאָס געריכט האָט נעכטען פֿער'משפּט דעם ריכטיגען יהודה לייב רייספעלד צו אַנדערטהאַלבען יאָהר טורמע און פֿערלירען אַלע רעכט פֿאַר וועלען זיך בפֿ"ון אויסדרעהען פֿון מיליטער דינסט, און דעם 18-יעהריגען זיידענשטאַט פֿאַר צושטעלען זיך אַנשטאָט אַנ'אַנדערען — צו פֿערלירען אַלע רעכט און צו 1 יאָהר שווערע טורמע.

עראָפּלאַן-קאַטאַסטראָפֿע אויפ'ן לאָדזער פֿלי-פּלאַץ

אַפּאַראַט צושמעטערט. — פֿליהער און קאָמענדאַנט פֿערוואונדעט.

(ס) נעכטען אַרום 8 אינדערפֿריה איז פֿון וואַרשא, אַרויסגעפֿלויגען אַנ'עראָ-פּלאַן פֿון דער פֿליה-געזעלשאַפֿט „אע-ראָלאָט" אין דער ריכטונג צו לאָדז.

ווען דער עראָפּלאַן איז אָנגעקומען קיין לאָדז איז געווען אַ שטאַרקער נע-בעל און דער פּילאָט קאַפּיטאַן קאַרפּינ-סקי האָט נישט געקענט געפֿונען דעם

פֿליה-פּלאַץ. ער האָט דעריבער זיך אַראָפּגעלאָזט אויפ'ן ספּאָרט-פּלאַץ אין זורא-פּאַביאַניץ אין פֿון דאָרט האָט ער מו'יז-געווען דעם קאָמענדאַנט פֿון פֿליה-פּלאַץ ה' וואָזשניצקי, וועלכער איז באַלד אַראָפּ אויפ'ן ספּאָרט-פּלאַץ. דאָרט האָט ה' וואָזשניצקי זיך אַליין אויך אַריינגעזעצט אין עראָפּלאַן און אָפּגע-

פֿלויגען צום ריכטיגען פֿליה-פּלאַץ.

ביים אַראָבלאָזען זיך איז אָבער גע-שעהען אַ קאַטאַסטראָפֿע. דער עראָ-פּלאַן איז צו שנעל אַראָב און דעריבער איינגאַנצען צושמעטערט געוואָרען. דער קאַפּיטאַן קאַרפּינסקי איז שווער פֿער-וואונדעט געוואָרען און ה' וואָזשניצקי איז אָבגעקומען מיט לייכטע וואונדען.

קראַנקע קינדער קיין דרוסקיעניק.

שיקט אַרויס דער „טאָז" אין אַ'אונבעגרעניצטער צאָהל.

זונטאָג דעם 21. נאָוועמבער שיקט די געזעלשאַפֿט „טאָז" קיין דרוסקיעניק די ערשטע גרופּע קינדער.

איינשרייבונגען ווערען נאָך אָנגענו-מען אין ביוראָ פֿון „טאָז" אַנדזשעיאַ 1 פֿון 9—1 פֿריה און 4—7 נאָכמיטאָג.

היינט דאָנערשטאָג 8 אין אָוונד ווערען די קינדער אונטערזוכט פֿון אַ דאָקטוירים קאָמיסיע ביי „טאָז".

פֿרייטאָג איז דער לעצטער טערמין פֿאַר די עלטערען, וועלכע האָבען איינ-געשריבען זייערע קינדער. צו ערלעדי-גען אין ביוראָ פֿון „טאָז" אַלע פֿאָרמאַ-ליטעטען.

*

ווי מען מעלדעט אונז איז דער איג-טערעס פֿון דער יודישער געזעלשאַפֿט צו דער דרוסקיעניק-אַקציע זעהר גרויס. אַ גרויסע צאָהל קינדער האָט זיך שוין איינגעשריבען. צום גליק איז ביים היינ-טיגען מאָל די לאָדזער אָפּטיילונג פֿון „טאָז" נישט בעגרעניצט אין דער צאָהל

פֿרטער, אַזוי, אַז איינשרייבונגען וועט-לען נאָך אָנגענומען-ווערען.

אויף די קאָלאָניעס ווערען געשיקט שוואַכע קינדער, מאָגערע, בלוט-אָרימע, רעקאָנוואַלעסצענטען נאָך שקאַרלאַטין, מאָזלען, טיפֿוס. לונגען-ענטציגדונגען — אין עלטער פֿון 6 ביז 14 יאָהר. דער ערשטער סעזאָן הויבט זיך אָן דעם 21, נאָוועמבער און דויערט ביז דעם 2. יאַנואַר.

אַלע קינדער ווערען אונטערזוכט. ס'ווערט אויסגעפֿילט די געזונדהייטס-קאַרטע, וועלכע וועט צוזאַמען מיט דעם

קינד איבערגעשיקט ווערען קיין דרוס-קיעניק. דאָרט ווערט איינגעשריבען די היילונג, וועלכע דאָס קינד האָט דורכ-געמאַכט, דאָס צונעמען פֿון וואָג א. ד.ג. ס'וועלען אויך געגעבען ווערען אָנווייזונגען די עלטערן ווי אַזוי זיך אויפֿצופֿיהרען מיט די קינדער נאָכ'ן צוריקקעהרען אַהיים.

די ערשטע גרופּע קינדער פֿאָהרט אַרויס דעם קומענדען זונטאָג האַלב 1 נאָכמיטאָג. היגיעניסטינס פֿון „טאָז" וועלען די קינדער ביז דרוסקיעניק בע-גלייטען.

צוגאַב-רעגיסטראַציע פֿון 1903, 1904, 1905.

(ב) ווי מ'אינפֿאָרמירט אונז, וועט אין דער מיליטער-אָפּטיילונג פֿון רעגי-רונגס-קאָמיסאַריאַט דעם 1. דעצעמבער זיין טעטיג אַ צוגאַב-רעגיסטראַציע-קאָ-מיסיע פֿאַר די יאָהרגאַנג 1903, 1904 און 1905, וועלכע האָבען זיך צוליב פֿערשידענע סיבות פֿריהער נישט גע-שטעלט.

„בר-כוכבא".

(—) היינט אין אָוונד קומט פֿאָר אין איינגענעם לאָקאַל די אַלגעמיינע פֿער-זאַמלונג פֿון „בר-כוכבא".

פֿערזאַמלונג פֿון קרעדיט פֿעראיין.

(—) נעכטען איז אין דער לאָדזער קרעדיט-געזעלשאַפֿט פֿאָרגעקומען אַ אוי-סערגעוו הנ'ליכע אַלגעמיינע פֿערזאַמלונג. דער הויפּט-פּונקט פֿון דער טאָג-אָרדנונג איז געווען די פֿראַגע וועגען איינצאָה-לען די אַדמיניסטראַציע-קאָסטען דורך די קרעדיטאָרען. וואָס צאָהלען אָט זייער פֿולען חוב פֿאַר'ן טערמין. לויט'ן סטאַ-טוט פֿון דער געזעלשאַפֿט דאַרף צוזאָ-מען מיט די ראַטעס איינגעצאָהלט ווע-רען אַ געוויסער פּראָצענט אויף אַדמי-ניסטראַציע-הוצאות. צוליב דעם, וואָס לעצטענס צאָהלען אַסך אָב די וואַלאָ-ריזירטע סומע פֿון זייער חוב, איז ענט-שטאַנען אַ פֿראַגע צי זאָל מען נעהמען די אַדמיניסטראַציע-הוצאות נאָר פֿון די, וואָס צאָהלען די ראַטעס, צי אויך פֿון די, וואָס צאָהלען אָפּ זייער גאַנצען חוב.

דער פֿאָרזיצער פֿון אויפֿזיכטס-ראַט עפֿענט די פֿערזאַמלונג און לעגט פֿאָר אַלס פֿאָרזיצער דירעקטאָר פּאָנאַנאָווסקי. דעם. העלמאַן ערקלערט, אַז אויף די פֿריהערדיגע פֿערזאַמלונגען האָט זיך דירעקטאָר פּאָנאַנאָווסקי אַרויסגעוויזען פֿאַר נישט אָביעקטיוו און לעגט דעריבער פֿאָר די קאַנדידאַטור פֿון פּרעזעס קלוקאָוו. מיט אַ גרויסער מעהרהייט ווערט ער אויסגעקליבען. ער פֿערבעט אין פּרעזידיום די ה"ה לאַנגע, פֿידלער, לובא, פֿאַלגער און מייעראָוויטש.

באַלד ווי ה' קלוקאָוו נעהמט איבער דעם פֿאָרזיץ טראָגט אריין ראַטמ. באַר-טשאַק, אַ פֿאָרשלאַג, אַז צוליב דער וויכטיגקייט פֿון דער פֿראַגע, צוליב דעם וואָס צו דער פֿערזאַמלונג איז גע-קומען אַ קליינע צאָהל מיטגלידער, זאָל די פֿערזאַמלונג אָפּגעלעגט ווערען. אַרום דעם פֿאָרשלאַג ענטוויקעלט זיך אַ היי-סער און שאַרפֿער וכוח

נאָכדעם, ווי דער קאָמיסאַר, וואָס איז מצד דער רעגירונג בעשטימט אין דער קרעדיט-געזעלשאַפֿט קלערט אויף, אַז די פֿערזאַמלונג איז לעגאַל און קען פֿאָרקומען, ווערט דער פֿאָרשלאַג פֿון ראַטמאַן באַרטשאַק געשטעלט צו אָב-שטימונג און פֿאַלט אַדורך. די פֿערזאַמ-לונג קומט אַלזאָ פֿאָר. נאָכדעם ווי די-רעקטאָר גאַיעוויטש קלערט אויף דער פֿערזאַמלונג וועגען דעם פּונקט 15 פֿון סטאַטוט. גיט צו דער פֿאָרזיצער, אַז צוליב דעם, וואָס די וועלכע צאָהלען אָב איצט זייער פֿולען חוב וואַלאָריזיר-טערהייט, געניסען אַ מציאה, דאַרפֿען זיי נישט בעפֿרייט ווערען פֿון די אַד-מיניסטראַציע הוצאות, וועלכע מאַכען אויס $12\frac{1}{2}$ פּראָצ. דערביי מאַכט ער אויפֿ-מערקזאַם, אַז די וואַרשאַווער קרעדיט-געזעלשאַפֿט האָט בעשטימט אַזאַ פּראָ-צענט אויף 5, פּעטריקאָווער — אויף 15

און די לאָדזער פֿערוואַלטונג לעגט פֿאָר צו בעשטימען אויף 10.

נאָכדעם הויבט זיך אָן די דיסקוסיע. דעפּוטאַט העלמאַן ווייזט אָן, אַז ווען די קרעדיט-געזעלשאַפֿט זאָל זיך היינט וועלען ליקווידירען, וואָלט עס דאַרפֿען דויערען וועהניגסטענס 25 יאָהר. אַזוי אַרום וואָלטען די אַלע אַדמיניסטראַציע-קאָסטען געדאַרפֿט פֿאַלען אויף די אי-בערגעבליבענע. דער רעדנער מיינט, אַז מ'קען נישט בעפֿרייען די וואָס בע-צאָהלען זייערע חובות אויף אַ פּריווי-ליגירטען אופֿן פֿון די אַדמיניסטראַציע-הוצאות. אַלע ווייטערדיגע רעדנער די ה"ה: לעבנשיצקי, לעוויצקי, פּאָנאַנאָוו-סקי, קרול, רייכערט און אַנד. שטעהען אויפ'ן זעלבען שטאַנדפּונקט.

ביי דער אָפּשטימונג ווערט גענומ-מען דער פֿאָרשלאַג פֿון דער דירעקציע מיט דער אויסבעסערונג פֿון דעם. העל-מאַן, אַז די פֿערוועלטונג פֿון די געל-טער זאָל בעשטימען די נאָהנטסטע אַלג. פֿערזאַמלונג.

אויף דער אָנפֿראַגע פֿון ראַטמ. פּיי-פֿער קלערט אויף דער פֿאָרזיצער, אַז די 10 פּראָצ. דאַרפֿען איינגעצאָהלט ווערען אין מזומן און נישט אין פֿאַנד-בריף.

„בעטערפֿלײַ"

טיטעל-ראָלע טייקאָ-קיוואַ, דיריגענט ט. רידער.

זעהט מען און הערט מען טייקאָ-קי-וואַ אַלס בעטערפֿלײַ, דוכט זיך, אַז דזשאַקאָמאָ פּוטשיני האָט נאָר פֿאַר איהר, דער שמעטערלינג-קינסטלערין — קיוואַ געשאַפֿען די ביז צו טרעהרען-ריהרענ-דיגע מוזיק-דראַמע.

איהר ערשיינונג, איהר שעהנע גע-שטאַלט, (שוין צו-שעהנע פֿאַר עכטע מזרח-טיפּען), איהר אונשולדיג-לוסטיגע בעוועגונגען, פֿון וועלכע עס שטראַהלען אויס זעהנזוכט, לוסט, לעבען; איהר האַרציגע סאָפּראַן-שטימע, בעזונדערס ווען זי פֿאָרסירט נישט און זינגט נישט צו שטאַרק, איהר אויסערגעוועהנליכע דיקציע, איהר קינדליך-ליבער שמייכעל, ווי, פֿערקעהרט, איהר האַרץ-רייסענדי-גער שמערץ-אויסדרוק — זענען אַזוי רעאַל-עכט און נאַטירליך, פֿאַר דער „בע-טערפֿלײַ" קרעאַציע, אַז מען קען זיך קוים עפּעס בעסערעס, שענערעס פֿאָר-שטעלען נאָר אַנ'עכטע קינסטלערין, דורכגעדרונגען פֿון הויכע מוזיקאַלישע קולטור, פֿון גרויסען קענען און נאָך גרעסערען פֿיהלען, קען שאַפֿען און פֿאָר-שטעלען לעבענס-בילדער פֿון אונפֿער-געסליכער ווירקונג. אַזאַ קינסטלערין איז טייקאָ-קיוואַ.

איהר פּאַרטנער אַ. דאַבאַש און ה. לעסקאַ האָבען גענצליך און שוישפּי-לעריש זעהר גוט דורכגעפֿיהרט זייערע ראָלען.

אונזערע היימישע לאָדזער, די פֿרוי ראָזענבלאַט און די ה"ה לעווינין און ווײַלאַנד זענען אַ גאַנץ-גוטער הילפֿס-מאַטעריאַל.

אויף אַ בעזונדער לויב פֿערדינט דער טאַלאַנטפֿולער דיריגענט ה' טעאָדאָר רידער, וועלכענס גענויע אָנווייזונגען דעם אָרקעסטער און סאָליסטען, און וועלכענס שטרענגער ריטם און ריכטיגע טעמפּאָ-געבונג, האָבען געגעבען דער אָפּערען-פֿאָרשטעלונג די ריכטיגע מוזי-קאַלישע געשטאַלט.

D-ski.

*

צוליב דעם אונגעהויערען ערפֿאָלג, וואָס ס'האָט געהאַט אין לאָדז די בע-ריהמטע יאַפּאַנישע קינסטלערין טייקאָ-קיוואַ, האָט די דירעקציע פֿון „פֿילהאַר-מאָניע" אַנגאַזשירט די קינסטלערין אויף נאָך איין אויפֿטריט.

מאַד. טייקאָ-קיוואַ וועט אויפֿטרעטען מאָנטאָג, ד. 22. ה. ח. אין דער אָפּערע „מאַדאַם בעטערפֿלײַ", אין וועלכער עס בעטייליגען זיך אויך אַ רייה זינגער פֿון דער וואַרשאַווער אָפּערע.

אַנ'אַרבייט, וואָס יעדער מוז טון!

פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט.

יעדען טאָג ברענגט די פּאָסט בריף, פּעקלעך און פּעק מיט ווערטיגע מאַטעריאַלען פאַר דעם אַרכיוו און דער ביבליאָטעק פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט. ווער עס וויל בעקומען אַ פאָרשטעלונג פון דעם פּילפאַרביגען יודישען לעבען, פאַר דעם וועט נישט זיין נידנע צו לייענען די קבלות. וואָס זייער צאָהל ווערט פון מאָל צו מאָל אַלץ גרעסער.

עס איז נאָך גאָר ווייט ביז אַ תּכלית. אָבער דער ציל זעט זיך שוין אַרויס: עס מוז אויפגעבויט ווערען די צענטראַלע וויסענשאַפטליכע אינסטיטוציע, וואו ס'זאָל פערפיקסירט און געפאָרשט ווערען די געשיכטע פון „יודישע יי־דע״. גענוג געלעבט מיט'ן געדאַנק, אַז וויכטיג און גרויס איז בלויז דאָס, וואָס טראַגט שוין אויף זיך דעם גרינשפּאַן פון יאָהרהונדערטער. דער בעגריף פון „ציוועגשיכטע״ האָט געפעהלט ביי יודען אינגאַנצען און פעהלט נאָך איצט אויף אַ היפּשען טייל פון אונזער אינטעליגענץ. צוליב דעם דאָזיגען אומפערשטאַנד זענען אומגעקומען אַזוי פיל ערשטקלאַסיגע דענקמעלער פון יודישען לעבען, וואָס היינט וואָלטען זיי שוין געהאַט אויף זיך די קדושה פון אַלטקייט: די פּנקסים פון דער אַלטער יודישער זעלבסטפערוואַלטונג אין פּוילען זענען פערפאַלען געוואָרען, פון אַ גע־דרוקט ליד וועגען דעם ווילנער בלוט־בלבול פון 1690 האָט זיך צופעליג אויפגעהיט איין עקזעמפּלאַר (אין אָקספאָרד), די האַנדשריפטיגע ירושה פון משכּילים־פּיאָנערען וואַלגערט זיך אין אומבערופענע הענד און קען צוגישט ווערען אין אַ ליבען טאָג. און צי איז דען בעסער אין אונזער דור? וואו זענען קאָנצענטרירט פאַר דעם יודישען פאָרשער קאָמפּלעטען פון „יודישען אַרבייטער״ און פון דער „וועלט״, פון פּעטערבורגער „פריינד״ און פון לעמבערגער „סאָציאַל־דעמאָקראַט״? אפילו אין דעם גרויסען ניו־יאָרק איז נישט בעסער. אונזערע דאָרטיגע פריינד קלאָגען זיך אין אַ בריף: „עס איז אַ בזיון צו זאָגען, נאָר מען קען דאָ נישט בעקומען קיין איין פולען קאָמפּלעקט פון די היגע יודישע צייטונגען. די ביטול־בעציהונג צום יודישען וואָרט האָט משפּיע געווען אויף דער הנהגה פון די ביבליאָטעקען״.

די ערשטע אויפגאַבע פאַר אַלע פריינט פון יוד. וויס. אינסטיטוט איז אַלזאָ אַ קלאָרע: אויפזוכען וואו עס לאָזט זיך אַלטע יודישע צייטונגען און צייטשריפטען (אין דער ערשטער רייע אין יודיש, אָבער אויך אין העברעאיש און אַלע אַנדערע שפּראַכען) צושיקען זיי פאַר'ן אינסטיטוט. קאָמפּלעקטען זענען גאָר גוט, איינציגע נומערן זענען אָנגעלעגט, אָבער אפילו איינציגע נומערן זענען אַ געווינס. פון אָנהויב 1926 טוט און זאָרגט די ביבליאָגראַפישע צענטראַלע; פאַר פריהער טוט די פריינד פון אינסטיטוט בכל תפוצות ישראל.

ווייטער געהען אַנדערע דרוקזאַכען. אַט האָבען מיר איבער דער גאַנצער וועלט אַ יודישע שול־בעוועגונג, וואָס פערשפּרייט זיך און וואַקסט. נאָר אַ סך ווייסט מען אין איין אָרט וועגען די אויפטוען אין אַ צווייטען אָרט? ניין, יעדער אַרבייט זיך אין זיין ווינקעל, אין דער צייט וואָס מען וואָלט געקאָנט אַזוי פיל לערנען, נישט נאָר פון די חברים'ס דערגרייכונגען, נאָר אויך פון זייערע פעהלערן און דורכפאַלען! די בויבערגער העפטען און בלאַנקען, וואָס זענען לעצטער אָנגעקומען אין דער ביבליאָגראַפישער צענטראַלע, האָבען נאָר דערצעהלט פּרטים וועגען אַ וויכטיגער זאַך; אָבער דאָס פעקעל יודישע שול־ליטעראַטור, וואָס י. זיפער צוגעשיקט פון קאַנאַדע, איז געווען אין ווילנא ממש אַן אַנטפּלעקונג.

און אפילו די מאַטעריאַלען פון פּוילען גופא, וועלכע עס האָבען צוגעשיקט די ה״ה ראַפּשטיין און מאַרק האָבען געברענגט אַ סך נייעס, געוויס וועט זיך דער פולער נוץ פון מאַטעריאַל אַרויסווייזען ערשט דעמאָלט, ווען ס'וועט זיך איינגעבען אָרגאַניזירען אין גאַנג די פּראָיעקטירטע „יודישע קולטור־קאָרעספּאָנדענץ״ פון אינסטיטוט; אָבער אומאָפּהענגיג פון אַלע פּובליקאַציעס איז אומגעהויער וויכטיג, אַז אַלץ, וואָס עס איז שייך צו אונזער שול־וועזען זאָל אַריינפליסען אין איין אָרט, כדי דער, וואָס וועט זוכען, זאָל געפינען.

טאָ זייט וויסען, יודישע שול־טוער אין צפון־אַמעריקאַ און אין דרום־אַפריקע, אין פּוילען און רומעניען, אין ליטאַ און אין אַרגענטינע און וואו די וועלט האָט אַן עק: אַלץ, וואָס איהר גיט אַרויס — פון אַ פערבעטונג צו אַן עלטערן־פערזאַמלונג ביז אַ קינדער־זשורנאַל און אַ געדרוקטען בעריכט — דאַרף סיסטעמאַטיש צוגעשיקט ווערען צום יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט.

מיר פערשפּאָרען צו דערמאָנען וועגען דער וויכטיגקייט פון קלויבען דאָקומענטען, בריף פון אָנגעזעהענע מענשען, מאַנוסקריפּטען פון שריפטשטעלער. אַביסעל פון דעם מין איז שוין אַריינגעקומען, אָבער די אַרבייט הויבט זיך ערשט אָן. מיר האָבען נישט קיין געלט־מיטלען אויף צו קויפען, און דאָס איז אַ גרויסער שאָד, ווארום מען לייגט אונז אָפטמאָל פאַר אינטערעסאַנטער אָביעקטען פאַר לפי־ערך נידריגען פּרייז. אשר וועט דער אָדער יענער פון די פריינד קענען שאַפען צו אונזער דיספּאָזיציע, וועלכע עס איז סומע אויף אַזוינע איינקויפען? נאָר איין קאַפּיטאַל פערמאָגט דער אינסטיטוט יאָ: דאָס איז די בעגייסטערונג פון הינדערטער טוער און מיטהעלפער. לאָמיר דעם קאַפּיטאַל מאָביליזירען פריהער פאַר אַלץ.

י. י ח. א.

אַדרעס פאַר זענדונגען:

Tow. przyjaciół żyd. Instyt. nauk., Wilno, W. Pohulanka 18.

א „בעל מופת״ שאַנטאַזשירט יודישע מיידלעך אין גאַליציע.

ער העלט עברות און מאַכט אומגליקליך יודישע מיידלעך. — פון מערב גאַליציען האָט מען איהם אַרויסגעוואָרפען, האָט ער זיך איצט בעזעצט אין אַ דאָרף ביי סטרי.

לעמבערגער „מאָרגען״ דערצעהלט:

דער דאָבראָמילער „בעל־מופת״ מיט זיינע אָבגעשוינגע שפּיקלעך, דאַרף זיך פאַר זיין אָמאָליגען לאָדזער קאָלעגע גאַרנישט שעהמען.

„ז. ה.״, אַזוי רופט זיך דער „בעל־מופת״, וואָס דערוועקט איבעראַל, וואוהין ער קומט אַ גרויסען עפעקט מיט זיינע „מופתים״.

ערשט פאַר דריי יאָהר האָט זיך דער דאָזיגער פּערזאָן נאָך בעשעפטיגט אַלס מלמד אין דעם שטעדטעל מושינאַ נעבען קריניצאַ, ער האָט דאָרט געלערנט מיט קינדער און קיינער האָט זיך וועגען איהם נישט אינטערעסירט. מיט דער צייט איז ה. געוואָרען אַ בעל־תשובה, אין שטעדטעל האָט מען אָנגעהויבען רעדען, אַז דאָס טוט ה. תשובה פאַר אַמאָל בעגאַנגענע שווערע חטאים.

ה. האָט אָנגעהויבען צו פאַסטען תעניתים, ער האָט יומם ולילה געלערנט און דאָס שטעדטעל האָט איהם געמאַכט פאַר רבי.

פיל פרויען און מאַנסבילען האָבען זיך פון דעם „רבי׳ן״ בעלאָזט נביאות זאָגען און כמעט ביי אַלע מענשען, וועלכע האָבען איהם געוואָלט אויספּרובען האָט ער זייערע חטאים געטראָפען.

אין גאַנץ מערב־גאַליציען איז געוואָרען מיט ה. אַ רעש. ווייבער האָבען זיך צו איהם געשיט פון אַלע מקומות און פון דעמאָלט אָן האָט ער אָנגעהויבען שמ'ן אַלס „נביא״ און „בעל־מופת״, ביז זיין קאַריערע האָט זיך איינגעבראָכען. געשעהען איז עס טאַקע אין שטעדטעל מושינאַ. אין אַ פראָסטיגער ווינטער־נאַכט איז אַהין אָנגעקומען אַ קראַקאָווער כלה־מיידעל, אַ יפת תאר, וועלכער'ס שעהנקייט דאָס גאַנצע שטעדטעל האָט בעוואונדערט און גלייך, ווי אַלע מיידלעך איז זי זיך געגאַנגען צום רבי׳ן פּראָווען.

נאָך אַ האַלב־שעה'דיגער אויריענץ איז דאָס כלה מיידעל פון „רבי׳נס״ חדר אַרויסגעקומען אַ פערווייַנטע און האָט מיט בלוטיגע טרעה־ען אין די אויגען דערצעהלט, אַז דער בעל מופת האָט זי אויף אַ שענדליכען אופן פערגוואַלדיגט.

ווי אַ בליץ האָט זיך די דאָזיגע מיאוס־טרויעריגע ידיעה פערשפּרייט אין שטעדטעל וועלכעס האָט איהם נאָך דעם זעלבען אויפדערנאַכט פערטריבען.

נישט קיין בעסערער גורל האָט ה. בעגעגענט אין אַלע שטעטלעך אַרום מושינאַ, וואו ער האָט געוואָלט פּרובען אַ פוס אַנידערשטעלען.

קיין דאָלינע איז איהם געלונגען זיך אַריינצוכאַפּען און אויך דאָרט האָט ער ער בעוויזען מופתים פאַר מיידלעך און ווייבלעך.

אין אַ שעהנעם פריהמאָרגען זענען די דאָלינער יודען אויפגעשטאַנען און אין שטאָט איז אַ קאָכעניש. מען רעדט פונ'ם בעל־מופת, פון זיין שאַנד־טאַט איבער אַ יודיש מיידעל און באַלד בעוויזט זיך דאָס מיידעל און דערצעהלט איהר אומגליק.

אַריינקומענדיג צום רבי׳ן האָט זי איהם געזאָגט, אַז זי וואָלט געוואָלט בקרוב אַ כלה ווערען. דער רבי האָט איהר דערויף געענטפערט, אַז דאָס איז ביי איהם און די לייכטע זאַכען, נאָר ער פערלאַנגט פון איהר, זי זאָל זיך איהם איבערגעבען און ביז 10 טאָג וועט זי בעשטימט אַ כלה ווערען. דאָס מיידעל האָט איבערגעוואָרט די צייט און איז געקומען צום רבי׳ן מיט אַ „ויצעקו״.

זי וויל איהר צוגעזאָגטען חתן, פאַר וועלכען זי האָט שוין דעם רבי׳ן פאַר־אויס בעצאָהלט.

דער בעל־מופת האָט איהר צוגעזאָגט שווייג־געלד 200 דאָלאַר אָבער דאָס מיידעל האָט נישט נאָכגעלאָזט פון איהר פּרייז און האָט געוואָלט פונ'ם רבי׳ן נאָר דעם צוגעזאָגטען — חתן.

כדי מסור צו ווערען פון די טענות פונ'ם מיידעל איז דער בעל־מופת אַוועק קיין מיזון, אַ טאָג שפּעטער האָט איהם דאָס מיידעל אויפגעזוכט. אויך דאָ האָט זיך ה. אויסגעדרעהט און איז אַוועק קיין וואָלדזירוש, פון דאָרט אין נאָך עטליכע דערפער, אָבער דאָס מיידעל האָט איהם נישט נאָכגעלאָזט, פאָדערענדיג פונ'ם בעל מופת דעם צוגעזאָגטען חתן.

ה. איז אָבער דאָך געלונגען זיך אַרויסצוגנב'ענען און ער איז פערשוואונדען געוואָרען נישט צוריקלאָזענדיג פון זיך אין דער גאַנצער געגענד קיין שפור.

אַלס בעל־תשובה איז ער דאַן געקומען קיין סטרי און האָט זיך בעקאַנט מיט עטליכע פרומע, נויטבעדערפטיגע יודען, וועלכע ער האָט צוגעזאָגט, אַז דרעהענדיג זיך אַרום איהם קען מען האָבען פּרנסה.

אַ יוד, דערהערענדיג פּרנסה, איז דערציטערט געוואָרען. ה. האָט זיך בעזעצט אין סטרי און אַרום איהם האָט זיך געבילדעט אַ שטאָב פון מעקלערס און גבאים. אויך דאָ האָבען זיך געשיט מיידלעך און ווייבלעך מיט פּדיונות. סטרי האָט זיך גערעש'ט.

אין אַ שעהנער נאָכמיטאָג האָט דאָס ראַבינאַט אין סטרי בעקומען ידיעות פון מושינאַ מיט גענויע פּרטים וועגען „בעל־מופת״ און מ'האָט אויף איהם אָנגעהויבען טייטלען מיט די פינגער און אויך אויף איהם געפּרובט שטיינער וואַרפען.

ה. דער בעל.מופת זעהענדיג, אַז אויך די לעצטע פעסטונג־שטאָדט גרייט איהם פערלוירען, האָט ער זיך אין אַ פינסטערער נאַכט ווען קיינער האָט איהם נישט געקאָנט זעהן, געוואַנדט צום ראַבינאַט מיט אַ בקשה, מען זאָל אַ הם נעהמען אין שוץ און מען זאָל אויפהערען זיינע גערעכטע טענות. ער האָט דערביי פערזיכערט דעם ראַבינאַט, אַז די מעשיות מיט די פערגוואַלדיגטע כלה־מיידלעך זענען נישט קיין אמת'ע.

דער סטריער ראַבינאַט האָט דעמאָלט ה. ערקלערט, אַז עס איז זיי נישט בכבוד אין זיינע דרכים זיך אַריינצומישען און איהם גלייכצייטיג געראָטען די שטאָדט צו פערלאָזען, איידער עס קומט צו גרעסערע סקאַנדאַלען. ה. האָט אַזוי געטון און די שטאָדט סטרי האָט זיך דעמאָלט בערוהיגט.

צוויי יאָהר זענען אַוועק ה. האָט אין דער צווישען־צייט בעוויזען „וואונדער״ אין אַ סך פּוילישע שטעדט און שטעדטלעך און נאָך לאַנגע מאַטערנישען איז ער ווידער אין סטרי, וואו ער „פּראַקטיצירט״ ווידער, הויפּטזעכליך אַ ווייבערישען עולם.

רעסטאָראַציע

„METROPOL"

Moniuszki 1 (róg Piotrk.)
tel. 11-04

פון דעם 16־טען נאָוועמבער

גאַסט־אויפטריטען

פון דער בעוואוסטער און בעליבטער וואָדעווילויסטקע

IDY ERWESTÓWNY

אין איהר נייעסטען קאָנקורענצל. פּראָגראַם

DUO PODLUBNY

שלאַגער־אָפּערעטען־דועט.

MESSALINI

רעטעניש פון 20. יאָהרהונדערט.

Genia Adamska

קלאַסישע טענצערין.

Stefa Grabowska

כאַראַקטעריסט. טענצערין.

Fellini KONIUSZYŃSKA

בעוו. שעפערין פון טיפען פון מ. גאָרקי

AGONIOK

קאָנקורענצלאָזע סובּרעטקע, טענצערין און זינגערין. 847

Krysia Tylkówna

טענצערין.

Juljan JULJANOWSKI

הומאָריסט־קאָנפערענסיער.

אַריינגאַנג פריי! אַריינגאַנג פריי!

בעוואוסטער דזשאַז־באַנד־אַנסאַמבל אונטער דער לייטונג פון ה׳ ל. שפּינגעל.

מיט אַכטונג די דירעקציע.

יורידישע עצות.

קופאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט״

ביים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 18. נאָוועמבער 1926.

2463. אַ לעזער פון מישקעוויצער גאַס. וואַרשיינליך איז פאָרגעקומען מיט אייך אַ מיספערשטענדניש. פאַר דעם יאָהר, ווען מען איז בעפרייט געוואָרען פון אַקטיווען דינסט אָדער מען האָט דורכגעמאַכט מיליטערישע איבונגען, צאָהלט מען נישט קיין מיליטער־שטייער. דערלאַנגט אַ רעקורס און טוט בעלייגען דעם מיליטערישען דאָקומענט.

2464. אַ געטרייער לעזער פון נאָוואָ־מיעסקאַ גאַס. די טאַקסע פאַר פּראָביר־אָפּצאָהלונגען איז בעשטימט געוואָרען דורכ'ן מיניסטער פאַר אינדוסטריע און האַנדעל אין דער פעראָרדנונג פון 30. יוני 1926 (דזש. אוס. № 64 פּאָז. 382).

2465. אַ פּראַציגע עסירטער לעזער. אַן אָבראַטשעניע פון מיליטער־דינסט קענען בעקומען שילער פון די פאָלגענדע לעהר־אַנשטאַלטען אין לאָדז: גימנאַזיעס א. נ. פון מיקאָליי קאָפּערניק, בראַון, א. נ. פילסודסקי, ק. טאָמאַשעווסקי'ס, א. נ. פון א. נ. סקאָרופּקאַ, אַל. זשימאַווסקי, ביידע רעאַל־שולען. אַלע 3 יודישע גימנאַזיעס, שווייצער'ס און שאַקינ'ס, דייטשע און נאַציאָנאַליסטישע גימנאַזיעס. אַ חוץ דעם האָבען נאָך דאָס רעכט אויף אָבראָטשעניעס שילער פון פאָלגענדע פאַך־שולען: מלוכה'שע טעקסטיל שול, האַנדעלס שול פון דער געז. צו פערש. האַנדעלס בילדונג, די מלוכהשע און שטעטישע האַנדעלס שולען, די יודישע האַנדווערקער־שול.

2466. אַ גרופּע געוועזענער בעזיצער. נישט בלויז פון וואוינונגען, נאָר אויך פון הנדעלס־לאָקאַלען מוז מען צאָהלען פאַר די אויסגאַבען. עס איז נאָר אַ פראַגע, וואָס פאַר אַ קאַטעגאָריע פּאַטענט איהר האָט אויב 3טע קאַט. בעטרעפט שוין דאָס דירה־געלד פאַר'ן לויפענדען קוואַרטאַל 76 פּראָצ. פון גרונד דירה־געלד. ממילא זענט איהר שוין סיי ווי בעפרייט פון צאָהלען פאַר די הויז־אויסגאַבען.

2467. געל ט. איהר מעגט נעמען העכסטענס צוויי פּראָצ. אַ חודש פאַר'ן משכון.

2468. אַ קהלה־ראַזאַר. די פעראָרדנונג פון אינערן־מיניסטער פון 28. יוני 1926 וועגען דער פליכט אין אופן פון דעקען די אויסגאַבען פון די קאָמונאַלע איינריכטונגען איז געוואָרען פערעפענטליכט אין דזש. אוסטאַוו № 75 אונטער דער פּאָזיציע 433.

2469. שלאָמאָוויטש. עס איז אַ פראַגע אויף וואָס פאַר'ן אופן איהר רעכענט איינצוקלאָגען. מיר ראָטען אייך ציוויל.

2470. באַ־על. לויט דער פעראָרדנונג פון באַהן־מיניסטער פון 19. יולי 1926 האָבען די צופאָהר־טראַמווייען דאָס רעכט צו נעמען צו 6 גראָשען פון יעדען קילאָמעטער פון אַ פּאַסאַזשיר פון דער 3־טער קלאַס און 9 גראָשען פון דער 2. קל.

2471. שטערן פון שוו. יאַקובאַ 8. פון דעם מאָמענט, ווען די געזעלשאַפט האָט דערהאַלטען פון אייך די וועקסלען און די פּאָליסע איז אויסגעשטעלט געוואָרען אויף אייער נאָמען, הגם ס'איז אַריינגעלעגט געוואָרען אין אַ באַנק אַלס משכון, קאָן מען דעם אַסעקוראַציע־אָבמאַך אָהן אַ צווייפעל בעטראַכטען פאַר געשלאָסען. עס קאָן נאָר זיין אַ רייד וועגען קוועסטיאָנירען די גילטיגקייט פון דער אַסעקוראַציע, ווען נאָכ'ן צאָהלונגס־טערמין זענען די וועקסלען נישט אויסגעקויפט געוואָרען.

א רומעניש מיידעל,
וועלכע איז א גרויסע רעטעניש.

א רומעניש מיידעל, וואס איז נישט לאנג צוריק געברוכט געווארען קיין לאנדאן, איז איצט דארטען א רעטעניש איבער וועלכען עס ברעכען זיך די קעפ ענגלישע וויסענשאפטלייט.

דער נאמען פון מיידעל איז עלענארע זוגון, זי איז דרייצעהן יאהר אלט. אבער אויסזעהען זעהט זי אויס יונגער, און שכל האט זי נישט מעהר ווי א קינד פון עטליכע יאהר. דערפאר אבער איז זי א גרויסע עסערקע. אז זי זעצט זיך אוועק עסען אנבייסען רייבט זי אריין א האלבען לאבען ברויט, א חוץ שאר ירקות. אבער נישט דאס האט פעראינטערעסירט אין איהר די וויסענשאפטס־לייט, נאר דער „טייוועל" אדער „דראקו", ווי זי רופט איהם אויף רומעניש, וואס האט זיך באזעצט אין איהר, און טוט אפ פערשידענע אומערקלעהרליכע מעשים.

געברוכט קיין ענגלאנד האט זי די גרעפין וואסילקא־סערעצקי, וועלכע האט זי שטודירט אין רומעניען און וויען. איצט ווערט זי געהאלטען אין דער לאבאראטאריע פאר פסיכישער פארשונג אין סאוט קענסינגטאן, וואס שטעהט אונטער דער אויפזיכט פון דעם באקאנטען הערי פרייס, וועלכער איז אן עקספערט אין אלע מאגישע קונצען.

אט דער מר. פרייס איז אויף דעם פערלאנג פון דער אויבענדערמאנטער גרעפין אפגעפאהרען קיין וויען, כדי מיט די אייגענע אויגען צו זעהן די וואונדערליכע זאכען, וואס געשעהען מיט און ארום דעם רומענישען מיידעל. און נאכדעם ווי ער האט זי באאבאכטעט דריי טעג אין וויען, האט ער זי געבראכט קיין לאנדאן.

ווי פרייס ערקלעהרט, האט ער אין די דריי טעג ווען ער האט דאס מיידעל געהאט אונטער אויפזיכט אין וויען בעמערקט די פאלגענדע ערשיינונג: א סטילעט איז פלוצים א פליה געטאן פון טיש, דורכגעפלויגען דעם צימער און איז געבליבען שטעקען אין א טיר.

דאס מיידעל אליין גלויבט, אז אין איהר זיצט א דיבוק, אדער ווי זי רופט איהם א „דראקו". אט דער דאזיגער דראקו טוט אפ פערשידענע מעשים; מאנכע זענען גלאט קונדעסעוואטע שטיק, ווי שלייערען מיט זאכען, וואס געפינען זיך ארום איהר. און די אנדערע זענען ערנסטע, וואס פייניגען דאס מיידעל גופא. אזוי, למשל, באווייזען זיך פלוצים אויף איהר קערפער סימנים פון ציהה, פייסען און שניטען, ווי עמיצער וואלט זיך פערנומען זי צו קוועלען.

ווען א צייטונגס־מענש איז געקומען אין דעם דערמאנטען אנשטאלט זי זעהן האט פאסירט אזא זאך: מען האט דערלאנגט צום טיש טיי. און עלענארע איז אויך דערביי געווען און אויך איהר האט מען געגעבען טיי. ווען זי האט צוגעפיהרט די שאל טיי צו די ליפען, האט זי פלוצים געגעבען א קוויטש ווי פון גרויס וועהטאג; און גלייך דערויף האט זי ארויפגעשארצט דעם ארבעל. אויף איהר האנד, זענען געווען צייכענס פון צייהן, וואס האבען זיך אין איהר איינגעביסען. די צייכענס זענען געווען רויט, דערנאך זענען זיי געווארען ווייס און צום סוף זענען געווארען בלוי. און מיט דעם קאליר זענען זיי פערבליבען אויף איהר האנד א היבשע ווייל.

ווי די גרעפין וואסילקא־טערעצקי דערצעהלט האט זי מיט איהרע אייגענע אויגען געזעהן אין וויען די פאלגענדע זאכען: נאדלען וואס זענען געקומען פון ערגיץ, האבען זיך אריינגעשטאכען אין דעם מיידעל'ס הענד און פנים, און איהר האלז און באקען זענען בעשמירט געווארען מיט קאלירען פון רויטע און בלויע בליישטיפטען. מען האט אבער נישט געזעהן נישט די בליישטיפטען און נישט פון וואנען די קאלירען זענען געקומען.

אנ'אנדער מאל האט זיך פון דעם מיידעל דערהערט א מאנלאזע שטימע, וועלכע האט פריהער געגעבען א זיפץ און דערנאך געזאגט עטליכע ווערטער אויף רומעניש.

ווידער אנ'אנדערש מאל האט דאס מיידעל דערפיהלט ווי זי ווערט בעריהרט מיט עפעס א פרעמדער, קאלטער האנד.

איינמאל האט פון ערגיץ גענומען פליהען אויף איהר שטיקלעך צוקער. און אנ'אנדער מאל האבען גענומען פליהען שטיקער מעבעל און אנדערע ארטיקלען פון אלע זייטען. א שנירעל קרעלען אויף איהר האלז איז פון זיך אליין איבערגעריסען געווארען. און ווען דאס מיידעל האט זיך ארומגעבויגען אויפקלויבען די קרעלען, האבען זיי פלוצים אנגעהויבען פליהען אין אנ'אנדער ווינקעל פון צימער. ביכער האבען אנגעהויבען באוועגען זיך אין א ביכער־שאנק. און ענליכע אזוינע זאכען.

עלענארע זוגון איז, ווי געזאגט, אן אומוויסענד מיידעל, וואס האט נישט מעהר שכל ווי א קינד. אבער גאנץ אפט טרעפט, אז זי זעצט זיך פלוצים אוועק ביים טיש און הויבט אן שרייבען. איינמאל, שוין זייענדיג אין דער לאנדאנער לאבאראטאריע, איז זי געזעסען און געשפילט זיך מיט איהרע קינדער'שע שפילצייג בעת די גרעפין און פרל. קעי, די סעקרעטארין פון דער לאבאראטאריע האבען זיך אויך געפונען אין צימער. מיט אמאל האט דאס מיידעל זיך אויסגעהויבען פון איהרע שפילצייג און זיך אוועקגעזעצט שרייבען. די גרעפין האט דערנאך גענומען דאס פאפיר, וואס איז געווען בעשריבען אויף רומעניש, עס איבערגעזעצט און דערנאך געפרעגט פרל. קעי, צי האט זי נישט פערלוירען א שליסעל. ווען פרל. קעי האט געענטפערט אז יא, האט איהר די גרעפין געזאגט, אז עלענארע שרייבט, זי זאל געהן זוכען אין א קעשענע פון איהר מאנטעל, וואס הענגט אין דער גארדעראבע און דארטען וועט זי דעם שליסעל געפינען: און אזוי איז טאקע געווען.

ר. ל־ן.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47 tel. 26-02

אינערליכע קראנקהייטען. ספעצ. לונגען און הארץ־קראנקהייטען. בעשטראלונגען מיט קינסטליכע בערג־זון.

נעמט אן פון 5—8 נאכמיטאג.

פרעזידענט קולידזש וועגן אנאנסען

אויף א צוזאמענפאהר פון פארשטעהער פון פובליציסטען־אגענטורען האט דער פרעזידענט פון די פאראייניגטע שטאטען געהאלטען א גרויסע רעדע וועגען דער אונגעהויערער וויכטיגער ראל, וואס צייטונגס־אנאנסען און כל'ערליי אנדערע רעקלאמע שפילט אין היינטיגען ווירטשאפטליכען לעבען.

„בעטראכטען מיר די ראל, — האט קולידזש ערקלערט — וואס אנאנסירען שפילט אין אונזער מאדערנעם לעבען פון פראדוקציע און האנדעל, זעהען מיר, דאס אין גרונד איז עס א פראגע פון דערציהונג. רעקלאמע איז דער מעכטיגסטער איינפלוס און ענדערן אונזערע געוואוינהייטען און לעבענס־ארט, באאיינפלוסענדיג אלץ, וואס מיר עסען, וואס מיר טראגען, און אונזער ארבייט און אונזערע פערוויילונגען.

פריהער איז עס געווען אנ'אקסיאם — די קאנקורענץ איז דער נערוו פון האנדעל, לויט די מעטאדען פון היינטיגען טאג איז עס מעהר צוגעפאסט צו זאגען, אז רעקלאמירען און אנאנסירען איז דער לעבענס־נערוו פון האנדעל. איהר האט געזעהן אומצעהליגע פאלען פון פירמעס, וועלכע זענען דורכגעפאלען דורך מאנגעל אין אנאנסירען, בעת אנדערע האבען געמאכט אנ'ערפאלג, ווייל זיי האבען יא אנאנסירט.

אונטער דעם איינפלוס פון רעקלאמע איז דאס לאנד איבערגעגאנגען פון דער אלטער האנדעלט־מעטאדע פון פראדוקציע, וועלכע איז געווען לאנגזאם, צו דעם איצטיגען פאבריקס־סיסטעם. מיט איהר מאסען־פראדוקציע און איהר שטוינענדען רעזולטאט פון נידעריגע קאסטען און הויכע שכירות. מאסען־אנפראגען זענען געשאפען געווארען כמעט אויסשליסליך דורך דער ענטוויקלונג פון רעקלאמע.

עס וועט גלייך קלאר ווערען פאר אלעמען, וועלכע האבען געשענקט דער זאך אויפמערקזאמקייט, דאס די בעדינגונגען, אונטער וועלכע אט די רעזולטאטען זענען געווארען מעגליך, דארפען אויפגעהאלטען ווערען. אונזער הויכער שטאנדארט פון שכירות ברענגט מיט זיך די ווייטעסטע און ברייטעסטע פערטיילונג פון רייכטום, וואס די וועלט האט ווען געזעהן, און שאפט א גרויסע פערברויך־פעהיגקייט.

ווען מיר וועלען פארזעצען דעם זעלבען סיסטעם, איז עס אהן צווייפעל, אז אט די הויכע שכירות, גרויסע פראדוקציע און וואקסענדער געברויך וועלען אנהאלטען אויך ווייטער".

ווער איז דער אמת'ר מר. באלדווין?

(ענדע פון 3־טע זייט).

מר. באלדווינ'ס פאליטיק בנוגע די אומגליקליכע שטרייקער איז „מלחמה ביז'ן סוף", אויסהונגערען זיי ביז זיי וועלען זיך אלע מוזען אונטערגעבען און אין איין וועגס צוברעכען זייער פערבאנד..

דאס איז נומער צוויי באלדווין.

וועט זיך נאך באווייזען א דריטער מיסטער באלדווין, וועלכער וועט ערקלערען די מאדנע איבערקערעניש?

זענען אינטערעסען שטארקער פון אבסטראקטע אידעען און קלאסען־אינטערעסען שטארקער פון פערזענליכקייטען?

נאר ס'איז אפשר דאס מאל נישט אזוי וויכטיג צו פערענטפערען, וועלכער איז דער אמת'ער באלדווין, ווי צו באטאנען די פערזענליכע באלדווין־דראמע, וועלכע דערמאנט אין א קלענערער אפשר מאס, די פערזענליכע ווילסאן־דראמע: — דער גרויסער מאדערנער קאנפליקט צווישען פערזענליכע אידעאליסטישע סימפאטיעס און רעאל־פאליטיק און אינטערעסען. ביידע זענען זיי צוהאר הויך געשטיגען, אבער אליין אויף דער הויך נישט געקענט בלייבען און געמוזט אראפנידערען.

גרויס ווערען איז דאך אהן אנ'ערך גרינגער ווי גרויס בלייבען...

(ב. י. טא.)

צאהן־ארצט

H. Lewita-Fuchs

פעטריקאווער 50, טעל. 22 36

אויפנאהם שעהן: פון 10 ביז 1 און פון 4 ביז 6.

די ליבעס פון א קייזערין.

היסטארישער ראמאן פון לעבען אין רוסישען קייזערליכען הויף

(33 פון ל. זאכער מאזייך.

די גרעפין האט שוין געוואלט גיין איהם רופען, אבער יעליזאוועטע האט איהר מיטאמאל אפגעשטעלט.

— ניין, גיין — האט זי אויפגעשריגען — נישט אזוי. איך שטארב איהם צו זעהן, און דאך פעלט מיר איצט דער מוט דערצו. דאס הארץ זאגט מיר, אז נישט אומזיסט האב איך זיין שטים געהערט אין דער דאזיגער הייליגער מינוט. אזוי ווי א זון־שטראל פונ'ם הימעל איז ער געפאלען אין מיין נשמה. איך פיהל, אז ער איז אנ'אומגעוועהנליכער מענש נאר פון אנ'אנדער מין איידער די אלע, וואס זענען ארום מיר. איך וויל איהם זעהן אזוי, אז ער אליין זאל מיר נישט קענען זעהן, דו פערשטייסט?

די צאריצע האט זיך געשטעלט הינטער דער מעטאלענער וואנד, וואס האט ארומגערינגעלט דעם אלטאר, דארט האט איהר קיינער נישט געקענט זעהן און זי האט געקענט אלעמען זעהן פון דארט.

אין א ווילע ארום איז אלעקסיי ראזומאווסקי געשטאנען פאר דער גרעפין.

— דו האסט היינט בעזונדערס שיין געזונגען — האט זי געזאגט מיט א שמייכעל.

— איך מוז עס גלויבען — האט ער געענטפערט — ווען איך בין געשטאנען צווישען די זינגערס, איז מיר פלוצלינג בעפאלען א געפיהל בעגייסטערונג און ס'האט זיך מיר אויסגעוויזען, אז דער הימעל האט זיך געעפענט און גענומען אויף מיין געזאנג.

— דו ביסט א מערקווירדיגער מענש — האט די גרעפין ארויסגערעדט.

ראזומאווסקי האט געשמייכעלט

— איך בין גארנישט מערקווירדיג — האט ער זיך אנגערופען שטיל — אבער אנ'אנדערש מאל פיל איך אזוינע זאכען, וואס זענען באמת מאדנע.

דערנאך האט זי איהם אוועקגעשיקט און איז גיך צוגעגאנגען צו דער צאריצע.

— אזא מאן האב נאך קיינמאל נישט געזעהן — האט יעליזאוועטע איהר בעגעגענט מיט צושומעלטע אויגע.

— שיין, נישט אמת?

— דאס איז נאך נישט אלץ.

— בין איך, הייסט עס, גערעכט געווען, מאיעסטעט?

— נאכמעהר ווי גערעכט, איך גלויב, אז ער איז פעהיג צו ליבען אזוי ווי נאך קיין מאן נישט — האט יעליזאוועטע געזאגט.

— דאס האב איך אייך שוין געזאגט, מאיעסטעט.

— און ער ליבט דיך?

— ווער קען עס וויסען?

— איך בין דיר מקנא פאר איהם, לודוויגא.

— ער געהערט אייך, אויב איהר בעפעהלט, מאיעסטעט.

די צאריצע האט אנגעקוקט איהר בעליבטע הויף־דאמע מיט ברענענדיגע אויגען.

— און דו וואלסט? — האט זי ארויסגעמורמעלט.

— איך קען איהם אייך אוועקשענקען. ער איז מיין שקלאף.

— און דו וואלסט עס געקענט?

— פארוואס נישט?

יעליזאוועטע האט א ווילע געקוקט פערטראכט פאר זיך, דערנאך האט זי ארויסגעמורמעלט.

— קום, איך מוז כאפען א ביסעל פרישע לופט, איך ווער דערשטיקט.

45.

דער פרעמדער יונגערמאן.

איינמאל, ווען ראזומאווסקי איז אריינגעקומען, ווי געוועהנליך, צו זיין פריצטע אין בודואר, צו זינגען און לייענען מיט איהר, האט ער דארט ביי איהר געטראפען א יונגערמאן פון אויסערגעוועהנליכער שיינקייט, וואס האט איהר געהאלטען ארומגענומען. ער האט געוואלט ארויסכאפען זיך צוריק פון בודואר, ס'איז אבער געווען צו שפעט, ווייל די גרעפין האט איהם שוין בעמערקט און איהם געהייסען צוגעהן צו איהר נעהנטער.

דער שיינער פרעמדער יונגערמאן האט אנגעשטעלט אויף איהם א פאר אויגען, אז ראזומאווסקי האט אויפגעציטערט ביז צו דער טיפעניש פון זיין נשמה, און אלע יסורים פון דער אייפערזוכט האבען מיטאמאל איהם גענומען פייניגען און א שנאה האט זיך אויפגעוועקט אין זיין הארצען צו זיין קאנקורענט, וואס איז געלעגען אפגעווארפען מיט'ן קאפ אין ווינקעל פונ'ם סאטעל, האלטענדיג אויף זיין שויס די גרעפין. אבער צוזאמען מיט דער שנאה האט ער אויך געפיהלט א מורא'דיגע אומבעהאלפענקייט געגען זיין שיינעם קאנקורענט, וועלכער האט איהם מיט זיינע אויגען ווי געצוימט און הילפלאז געמאכט.

— איך הער, אז דו ביסט א גוטער זינגער, אלעקסיי ראזומאווסקי — האט דער פרעמדער אנגעהויבען מיט א קול, וואס האט געקלעט ווי סאמעט — וואו האסטו זיך געלערנט זינגען?

— איך האב שטענדיג געזונגען, זינט איך געדענק זיך — האט ער געענטפערט.

— דו געפעלסט מיר — האט דער שיינער יונגערמאן גערעדט ווייטער און אין זיינע אויגען האט זיך א פייערל אנגעצונדען.

ראזומאווסקי האט איהם פלוצלינג אנגעקוקט פערוואונדערט.

„וואס איז עס פאר א שטימע?" — האט ער א טראכט געטאן — ווי א פידעלן־שטימע... און דער גאנצער אויסזעהן ווי פון א צארטער פרוי"...

— זינג פאר אונז עפעס פון דיינע קליינרוסישע לידער — האט זיך אנגערופען די גרעפין שובאלאוו.

ראזומאווסקי האט טיף אפגעצויגען דעם אטעם. ווי א בארג איז געלעגען אויף זיין ברוסט און דא זאל ער נאך זינגען. אבער ער איז דאך נאר געווען א לייב־אייגענער, א שקלאף, און ער האט נישט געטארט פיהלען, ווי אנדערע מענשען, און ער האט געמוזט פאלגען.

און ער האט געזונגען. ס'האט זיך אויסגעוויזען, אז זיין גאנצע ליבע און זיין גאנצען ווייטאג האט ער אין זיין ליד אויסגעגאסען — אזוי פיל ווייטאג און בענקעניש האט זיך אין זיין געזאנג געפיהלט.

(פארזעצונג קומט)

גראף אלשאנסקי ברויגט א־ום אין ווארשא.

ער בעט דעם ווארשאווער ראבינאט מען זאל איהם מל זיין און דערווייל נעהמט ער גמלת חסדים'לעך.

אונזערע לעזער געדענקען, מסתמא, די געשיכטע מיט'ן יונגען גראף אלשאנסקי, וועלכער שטאמט פון פויזען און האט בעשלאסען צו ווערען א יוד. ווי ער האט ערקלערט, האט ער דעם בעשלוס אנגענומען צוליב זיין מאמען, וועלכע איז געוועזען א יודיש קינד און פאר דעם טויט האט זי ביי איהם גענומען א שבועה, אז ער וועט ווערען א יוד.

דער דאזיגער גראף שלאגט שוין אפ א רייה וואכען די טירען פון חסידישע יודען אין ווארשא, וועלכע גיבען איהם אגב פון כל טוב. מיט איהם האט זיך אויך פאראינטערעסי'רט דער ראדזימינער רבי, אין וועמענס נאמען דער גראף געהט פון איין ארט אויפ'ן אנדערען און בעט הילף.

לעצטענס איז גראף אלשאנסקי געווארען א איינגעהער אין ווארשאווער ראבינאט. ער האט זיך געווענדעט, מען זאל איהם אדורכפיהרען די פארמאליטעטען פון מגייר זיין זיך און איהם מל זיין.

אין משך פון דער גאנצער צייט, וואס דער גראף קומט אין ראבינאט, פאדערט מען פון איהם, ער זאל צושטעלען זיינע דאקומענטען, אבער ער האט זיי ביז'ן היינטיגען טאג נישט צוגעשטעלט.

נעכטען איז דער גראף ווידער געקומען אין ראבינאט; ער איז געווען אנגעטאן אין א מונדיר פון א פוילישען אפיציר. געבעטען האט ער מען זאל איהם ווי אמשנעלסטען דורכפיהרען די פארמאליטעטען, כדי ער זאל קענען אפפאהר'ען צום טאטען אין רייכען גוט אויף די קרעסען.

דערווייל האט ער געזאגט, האט ער נישט פון וואגען צו לעבען.

פון הרב קאנאל, וועלכער האט איהם נעכטען אויפגענומען אין ראבינאט, האט דער גראף געבעטען געלד אויף נאכט-לעגער.

דער ענין איז אבער ארום און ארום שטארק קשה. עפעס איז ביי איהם שווער ארויסצובעקומען, וואו עס געפינען זיך זיינע דאקומענטען. הרב קאנאל האט שוין נישט איינמאל געפאדערט ביי איהם די דאקומענטען, און ער האט זיי נישט געגעבען. אלשאנסקי האט ערקלערט, אז ער האט די דאקומענטען אוועקגעגעבען דעם יוריס-קאנסול ביי דער יודישער קהלה אדוו. זיידעמאן, און שפעטער האט זיך דאס ארויסגעוויזען פאר נישט ריכטיג (ביי אדוו. זיידעמאן איז ער קיינמאל נישט געווען...)

נעכטען, ווען הרב קאנאל האט ביי איהם נאכאמאל געפאדערט די דאקומענטען, האט דער גראף געענטפערט, אז ער האט זיי אוועקגעגעבען אן'אנדער אדוואקאט, כדי אדורכצופיהרען די פארמאליטעטען וועגען אדוואקאט איז, האט דער גראף נישט געוואוסט צו זאגען. ערשט ווען מען איז צו איהם צוגעשטאנען, ער זאל זאגען דעם נאמען, האט ער גענומען זוכען עפעס צווישען פאפירלעך און ערקלערט, אז דער אדוואקאט הייסט עפשטיין און וואוינט אויף 3-טער מאי-גאס. ווען הרב קאנאל האט זיך גענומען וואונדערן, דאס ער הערט איצט דאס ערשטע מאל אזא נאמען פון אן אדוואקאט – האט דער גראף זיך גענומען אביסעל רויטלען און ערקלערט, אז דער אדוואקאט איז א יונגער, א נישט-פאפולערער, א „פריש-געבאקענער".

דער רב האט דעם גראף ערקלערט, אז כל-זמן, ער שטעלט נישט צו קיין דאקומענטען, קען איהם דער ראבינאט נישט געבען קיין שום געלד.

דעם מערקווירדיגען יונגענמאן איז, באין ברירה, נישט געבליבען קיין אנדער עצה. ווי צוצוזאגען, אז ער וועט אבנעהמען די פאפירען ביים אדוואקאט און ברענגען אין ראבינאט אריין.

דרך אגב האט הרב קאנאל א פרעג געטון דעם שהנעם פאדפארוטשניק צו וואס עס נויטיג איהם בכלל צו ווערען א יוד—„איז דען א יוד צו זיין אזוי גוט?..."

דער גראף ערקלערט דערויף, אז דאס איז אן'אינטימער ענין און ער קען וועגען דעם נישט רעדען צווישען אזוי פיל מענשען.

חוי זייטיגע מענשען זאגען האט קיינער נאך נישט געזעהען ביז איצט די דאקומענטען פון גראף אלשאנסקי, הגם ער טומעלט זיך שוין. וועגען זיין איבע געהן צום יודענטום א שענע פאר וואכען.

אין משך פון דער צייט האט ער שוין ביי פערשידענע מענשען בעקומען פערשידענע סומעס; אין איין יודישער רעדאקציע האט ער שוין גענאמען א „גמילת-חסד'ל" 80 זלאטעס; פראפ. שאר האט איהם געבארגט 100 זלאטעס און אז. וו. (ווי זאגט מען עס – פרנסה איז קודם'ער פון אלץ).

ווינער אפערעטע־אין סקאלא-טעאטער

דירעקציע: ועמאל.

היינט, דאנערשטאג, דעם 18. נאוועמבער, 8.30 אוונד פרעמיערע!

וואו די לערכע זינגט

קאמישע אפערעטע אין 3 אקטען פון פראנץ לעהאר.

הויפט-ראלען: דאמען: זשעני שער, מריא קליין, עממי ווערטעס. ה"ה אל. האבער, אויגען שטרעהל. כ. נאסטלבערגער, בעלא חיים.

די קאסע איז טעטיג פון 10–2 און פון 5 ביז ענדע.

א בריף אין רעדאקציע.

צו דער היינטיגער פערזאמלונג פון „בר כוכבא".

די אנפיהרער פון דער יודישער טורן-און-ספארט-בעוועגונג אין לאדז האבען זיך שוין די העלזער אויסגעשריגען און די פינגער אפגעשריבען וועגען דעם צושטאנד פון דער דערמאהנטער בעוועגונג אין לאדז, וועגען איהר פאלען און וועגען דעם אופן פון ראטעווען זי פון פולשטענדיגען אונטערגאנג.

דער ענין האט זיך אבער נישט פערבעסערט, נאר האלט אין איין פאלען און דוקא איצט שטעהט די געפאהר, אז די יוד. ספארט-און-טורן-בעוועגונג זאל אין לאדז אינגאנצען אונטערגעהען.

און דאס איז אין א צייט ווען די יודישע טורן-פעראיינען זענען אונבעדינגט נויטיג, כמעט א לעבענס-נויטווענדיגקייט. האט דאך דער מיניסטארען-ראט אויף איינע פון איהרע לעצטע זיצונגען אנגענומען א בעשלוס וועגען צוואנגס-פיזישע-ערציהונג פון דער יוגענד.

וואו וועט די יודישע יוגענד איהר פיזישע ערציהונג בעקומען, אפשר אין „סאקאל" אדער אין אנדערע פוילישע ארגאניזאציעס. די יודישע טורן-פעראיינען מוזען איצט זיין צוגעגרייט אויפצונעהמען די גרויסע מאסען יודישע יוגענד, וועלכע וועלען אהנויבען ארייננצופליסען אין די יודישע פעראיינען, אבער וואוהין זאל מען געהען, אז אלע יודישע ספארט-און-טורן-פעראיינען אין לאדז זענען פולשטענדיג טויט.

היינט קומט פאר די אלגעמיינע פערזאמלונג פון ערשטען יוד. ספארט-און-טורן-פעראיין „בר-כוכבא". אויף דער דאזיגער פעראיין ווייס קוים, די מיטגלידער דארפען דעריבער געדענקען, אז די איינציגע רעטונג פאר דער יודישער ספארט-און-טורן-בעוועגונג איז — פעראייניגונג. די אלגעמיינע פערזאמלונג דארף אננעהמען א בעשלוס, אז אין פערלויף פון 1 חודש צייט מוז „בר-כוכבא" זיך פעראייניגען מיט די איבעריגע יודישע פעראיינען, דעריבער דארף מען מוותר זיין אפילו אויפ'ן נאמען און אנדערע קלענערע זאכען, וועגען וועלכע עס לוינט אפילו נישט צו רעדען.

וועט דאס די היינטיגע אלגעמיינע פערזאמלונג פון „בר-כוכבא" נישט טון, וועט זי זיך האבען פערזינדיגט געגען דער יודישער טורן-און-ספארט-בעוועגונג.

ז. דייטשמאן.

מורעה ואזהרה

פון אפאטראווצער רבי שליט"א

ביי מיין זיין אין לאדז, האב איך זיך דערוויסט, אז דורך דעם, וואס די לאדזער סוחרים שיקען סחורה פרייטאג מיטאג אין עקספעדיציע-הייזער, קומט ארויס א גרויסער חילול שבת, עס פערציהט זיך דאס פערפאקען און עקספעדירען ביז נאך ליכט-צינדען, זענען די סוחרים דער גורם פון חילול שבת בפרהסיא, דעריבער בעט איך און בין מזהיר באזהרה גדולה אלע יודישע לאדזער סוחרים, אז זיי זאלען אויסמיידען דעם חילול שבת, מ'זאל צושיקען די סחורה אין עקספעדיציע פרייטאג פריה, אז עס זאל זיין 5 שעה פאר דעם זמן פון ליכט-צינדען, נישט שפעטער, אזוי ווי די החלטה פון די גדולי הדור שליט"א און איך בעט די רבנים און שומרי שבת, מ'זאל דאס מחזק זיין ונזכה לישועה בקרוב׳ הק' מאיר יחיאל הלוי מאסטראוויצע.

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט זגיערזשא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראבאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 3-2 / $7^1/_2$–$6^1/_2$
ד"ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11–10 / 2–1
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2–12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פאפירני	פרויען-און געבורטס-הילף	$1-11^1/_2$ 6-5
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	4-3 .ז 2-1
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 $7-5^1/_2$
ד"ר סטופער	רענטגען	6-4 12-10
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	7–3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2–9

צאה מינ־החלונג, בעליכטונגען, קא ענען, טאמטען, א או. ח. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

ר נטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר פאטלער.

אנמעלדונגען נעמען שרייבער (שקארלאטין) פון 4—5 נאכט.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

תיוים אין ד ר שטעט.

Dr. med. Ludwik Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna)

Telefon 44-10 1000

ספעציאליסט פאר נערווען. בלאזען און הארן-קראנקהייטען נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אוונד.

Dr. med. Różaner

ספעציאל-ארצט פאר וועגערישע און הויט-קראנקהייטען בעהאנדלונג מיט קינסטליכע בערג-זאנע

נארוטאוויטשא 9, 1. שטאק. טעלעפאן 28.98

נעמט אן פון 8 ביז 10 פריה און פון 5 ביז 8 אוו.

Dr. S. SZNITKIND

Piotrkowska 14

הויט- און ווענער. קראנקה.

עמפפאנגס-שעה'ן פון 9—11 פריה פון 1 ביז 4 נאכמ. און פון 7 ביז 9 אוונד. 845

2 ערטער

פאר יונגעלייט צום שלאפען ווענדען זיך: בענעדיקטא 27, ביי וואסערמאן.

Dr. med. W. EYCHNER

פרוהער-אסיסטענט ביי ד"ר ואשעבסקי אין

זגיערזשער 38, טעל. 34 72

ספעציאליסט פאר בעשלעכטס-קראנקהייטען. נעמט אן פון 12 ביז 2 און פון 6–8 אוונד. 294

ד"ר. שעלעסנער

Zawadzka 15, tel. 11-87.

קינדער-ארצט ספעציאליסט

נעמט אן פון 8 ביז 10 פריה און פון 3 ביז 5 נאכמ. ... אין שבת ביז 7 אוונד...

מוטערס!

פערלאנגט אין די אפטייקען און סקלאד-אפטעקשנעס דעם היגיענישען

פודער פאר קינדער

„Puder Dzidzi"

(מיט'ן העהנדעל) 7571

וועלכער דערהאלט דעם קינד'ס קערפער אין געזונדהייט און ריינקייט.

א שאכטעל 60 גראשען.

בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך

איך האב די שהרע מיטצוטיילען, אז איך האב מיין ביורא איבערגעטראגען פון פעטריקאווער 18 אויף

17 פעטריקאווער 17

2 טען הויף, פארטער דורכגאנג זאכאדניא 52,

וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטשם לויט'ן אויסטאוו, קלאגעס, ואבעופיטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, ארדוא-לאציעס. רעקורסען - וועגען קאנצעסיעס אין קאמיסאריאט-רזשאנדו, ביטעס צו אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראודיזיעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503

רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא

פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52

שנעל, רעיעל און ביליג!

עדער אייננציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנען, פעלצען, ניי־מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו. צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19

(דזיעלנא)

אין מעבעל געוועלב, (פריוואט-וואוינונג) שענקעוויטש 29 ביי מיר איז שטענדיג פערט. גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1374

אויפפאדערונג!

איך פאדער אויף דעם ה' שפיץ (פאלודניא 18), אז ער זאל מיר ערלעדיגען דעם חוב פאר די צייטונגען אין בעגענדאל, ווייל אין די זעך איבעריגען געריכטליך.

שלום פלום. 848

כשאליפיצירטע שניידערינס

און פארדענטשנעס ווערען פון זאפארט געזוכט

ס. דייטשמאן, קאנסטאנטינער 30.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek (Róg Rokocińskiej)

Od wtorku, dn. 16 listopada do 22 listopada r.b.

Dla dorosłych: początek codziennie o godz. 6[30] i 8[45] (w soboty i w niedziele 5, 6[45] i 8[45])

„RYBAK ISLANDZKI"

Monumentalne arcydzieło filmowe według powieści Piotra Loti'ego. W rolach główn.: **Sandra Milowanoff i Karol Daniel.**

Następny program: **„GÖSTA BERLING"**

Dla młodzieży: początek o godz. 3 i 5 (w soboty i niedziele o godz. 1 i 3-ej p.p.

Wilki Północy Dramat w 10-ciu częściach z życia poszukiwaczy złota na Alasce.

נעלעגענהייטליך צו פערקויפען

30 שול-בענק

מאדערנע צו 2 זיצען, ווי אויך פערשידענע מעבעל

פון דער אייגענער מעכאנישער טישלעריי

מ. שופמאן און קאמפ.

64 ווסכאדניא 64. 796

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	9—12 / 4—5.30
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	10—12 / 5—6.30
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	1—3
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12.30—2
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	[illegible]
ד"ר בערגמאן	פרויען און געבורטס הילף	3—4

ססולא-טעראפיע, שפר ד-שטראהלען ווי שטעמלען א. ז. ח. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג אינ-שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורי-פלעגמע און בלוט. 2170

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א דענטיסטישער קאבינעט

עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9—2 נ"מ.
ד"ר לאזשינסקא סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	3—7.30

קינסטליכע ציהן, קראנען, מאסטען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

Za Wodawnictwo „Najer Folksblat" spółdz. z odpowiedz: udziałami. Ch. J. Brustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.
Czcionkami i druk; „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.